БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 213

5 ДЕКАБРЬ ЯКШАНБА 1954 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТИНИНГ КОНСТИТУЦИЯСИ

Бутун совет халқи коммунизм қурилиши ишида катта муваффақиятлар блан СССР Конституцияси кунини байрам қилмоқда. Бу кун совет Конституцияси қуёши остида бахтли ҳаёт, озодлик ва тенглик, ижтимоий тараққиёт йўлига кириб олган барча миллатлар учун энг азиз ва қувончли кундир.

СССР Конституциясининг ҳарбир моддаси мамлакатимизда қарор топган янги социалистик тузумнинг буюк афзалликларини ифодалайди, совет ижтимоий ва давлат тузумининг куч-қудратини акс эттиради.

СССР Конституцияси буржуазия конституцияларидан бутунлай фарқ қилади, у, капиталистик тузумнинг битирилганлиги, СССРда социалистик тузумнинг ғалаба қилганлигини қонунлаштириб мустаҳкамлаган. Совет Конституциясининг ўзига хос хусусияти шундаки, у эксплуататор синфлар бутунлай тугатилганлигини, социалистик жамиятда бир-бирига дўст бўлган икки синф: ишчилар ва деҳқонлар синфи мавжуд эканлигини, бу синфлар ўртасидаги иттифоқ совет тузумининг буюк куч манба'и эканлигини акс эттиради.

СССР Конституцияси совет гражданларига меҳнат қилиш, дам олиш, кексайиб қолганда, шунингдек касал бўлганда ва меҳнат қилиш қобилиятини йўқотган тақдирда моддий жиҳатдан та'минланиш, билим олиш ҳуқуқларини, гражданларнинг жинси, миллати, ирқидан қат'ий назар, тенг ҳуқуқли бўлишини, виждон, сўз, матбуот, мажлислар, митинглар, кўча намойишлари эркинликларини, жамоат ташкилотларига уюшиш ҳуқуқини, шахс, уй-жой, ўзаро ёзишувларнинг дахлсизлигини тўла та'минлайдиган ҳуқуқ ва эркинликлар беради.

Совет гражданларининг бу ҳуқуқ ва эркинликлари социалистик асосдаги ҳуқуқ ва эркинликлардир, булар мамлакатимизда кишининг киши томонидан эзилиши тугатилганлиги фактига, халқ хўжалигининг барча соҳаларида ижтимоий мулкчилик ўрнатилганлиги фактига асосланади. Шунинг учун ҳам бу ҳуқуқ ва эркинликлар амалий, реаль, моддий жиҳатдан мустаҳкамланган чинакам ҳуқуқ ва эркинликлардир.

Буржуазия конституциялари меҳнаткашлар ҳисобига яшайдиган мулкдор синфлар, миллионер ва миллиардерлар ҳуқуқини ҳимоя қилади. Буржуазия мамлакатларида, айниқса Америка Қўшма Штатларида меҳнаткашларнинг энг оддий ҳуқуқлари ҳам бекор қилинмоқда. Ҳозирги вақтда Америка Қўшма Штатларида чиқарилган Тафт — Хартли, Смит, Маккарэн, Мунд ва бошқа қонунлар гражданларнинг энг оддий ҳуқуқларини ҳам бекор қилишга қаратилган қонунлар бўлиб, Америкадаги ижтимоий ва сиёсий ҳаётнинг фашистлашиб бораётганлигини кўрсатадиган далилдир.

Совет Конституцияси ўз моҳияти блан чуқур интернационалистик Конституциядир. У барча миллат ва ирқлар ҳуқуқда тенгдир деган принципга асосланади. Социализм миллий зулм ва тенгсизлик кишанларини абадий парчалаб ташлади. СССР Конституцияси қуёши остида барча катта-кичик халқлар халқ хўжалиги ва маданий ҳаётнинг барча соҳаларида илгарилаб кетдилар. Коммунистик партиянинг доно ленинча-сталинча миллий сиёсати миллатлар ўртасида мустаҳкам дўстлик ва қардошлик ғояларининг тантана қилишини та'минлади.

Совет ҳокимияти йилларида Совет Конституцияси қуёши остида СССР халқларининг қардошлик оиласида юксалаётган Совет Ўзбекистони қишлоқ хўжалиги коллективлашган, саноати бениҳоя юксалган илғор колхоз — социалистик республикасига айланди.

Республика қишлоқ хўжалиги эришган муваффақиятлар бениҳоя каттадир. Ҳозир Ўзбекистон ССРда 2427 колхоз, 92 совхоз бор. Ҳозир республикада 250 та машина трактор станцияси ишламоқда. Республикадаги кўпчилик колхозлар миллионер колхозларга айланиб қолди. СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг «Ўзбекистон ССРда 1954 — 1958 йилларда пахтачиликни ривожлантириш тўғрисида» деб чиқарган қарори республикада пахтачиликнинг янада юксалиши учун кенг перспективалар очиб берди. Партия ва ҳукуматнинг доимий ғамхўрлиги натижасида республикада социалистик саноат тез юксалмоқда. Кейинги 30 йил мобайнида Ўзбекистоннинг саноати қарийб 50 марта ўсди. Совет Ўзбекистони ўзининг металлургия саноатига эга. Тошкент, Чирчиқ, Оҳангарон, Янгийўл, Олмалиқ, Бекобод шаҳарларида йирик саноат ўчоқлари майдонга келди. Бу саноат корхоналари бутун иттифоққа машҳурдир.

Совет Конституцияси қуёши остида республикада шаклан миллий ва мазмунан социалистик маданият гуллаб яшнамоқда. Ўзбекистонда 5194 мактаб, 36 олий ўқув юрти, 98 техникум ва бошқа махсус ўрта ўқув юртлари бор. Республикада Фанлар академияси ишлаб турипти. Ҳозирги вақтда Ўзбекистонда 207 газета ва 17 журнал нашр этилмоқда.

СССРдаги барча халқлар Совет Конституциясида ифодаланган халқлар дўстлиги идеологияси негизида ўзларининг мустақил миллий давлатларини барпо қилдилар, ўз конституцияларига эга бўлдилар. Бу СССР Конституциясида ифодаланган халқлар дўстлиги ва ҳамкорлиги идеологияси қудратли кучга айланганлигини кўрсатади. Халқлар дўстлиги — кўпмиллатли Совет социалистик давлатимизнинг куч манба'и қардош совет республикаларининг тобора муваффақият қозонишининг шарти бўлиб қолди.

СССР Конституцияси буюк халқаро аҳамиятга эгадир.

«Бу Конституция, — деган эди И. В. Сталин, — **капиталистик мамлакатлардаги миллион-милион виждонли кишилар орзу қилиб келган ва ҳозир ҳам орзу қилаётган нарсаларнинг СССРда амалга оширилганлигини кўрсатадиган ҳужжат бўлади.**

Бу Конституция СССРда ҳозир амалга оширилган нарсаларнинг бошқа мамлакатларда ҳам мутлақо амалга оширилиши мумкинлигини кўрсатадиган ҳужжат бўлади».

Бу доно сўзлар ҳозирги вақтда социализм қудратли кучларининг тобора ўсиб бораётган фактида тўла тасдиқланмоқда. Социализмнинг порлоқ йўлига кириб олган халқ демократияси мамлакатлари меҳнаткашлари, буюк хитой халқи ўз мамлакатларида янги социалистик жамият барпо қилмоқдалар. Улар СССР Конституциясида ифодаланган буюк социализм идеяларидан илҳомланиб янги ҳаёт, янги ижтимоий ва давлат тузумини барпо қилмоқдалар. Улар Совет Иттифоқининг қардошларча бераётган ёрдами натижасида Совет Иттифоқида амалга оширилган нарсаларни ўз мамлакатларида амалга оширмоқдалар.

Халқ демократияси республикалари Совет Иттифоқи блан биргаликда Европада тинчлик ва хавфсизликни та'минлаш учун бутун кучларини сафарбар этмоқдалар. Москвада бўлиб ўтган Европада тинчлик ва хавфсизликни та'минлаш юзасидан Европа мамлакатларининг кенгаши бунинг яққол далилидир. Бу кенгаш бутун прогрессив тинчликсевар кучлар иродасини ифода этувчи Декларация қабул қилди. Бу Декларация Германияни милитаризациялашга қарши, уни ягона, тинчликсевар, демократик давлатга айлантиришни талаб қилади.

СССР Конституциясида ифодаланган тинчлик, демократия ва социализм ғоялари бутун дун'ё халқларининг тинчлик, бахтли ҳаёт учун курашда янги-янги ғалабаларга илҳомлантирмоқда.

Хитой ва Кореядан тортиб, Чехословакия ва Венгриягача 900 миллионли қудратли тинчлик кучларини бирлаштирган социализм лагери янги порлоқ истиқбол сари олға бормоқда. Совет Конституцияси уларга янгича яшаш, янгича ҳаётнинг равшан перспективаларини кўрсатиб турибди.

Партия ва Ҳукумат раҳбарлари Бутуниттифоқ қурилиш доимий виставкасини ва Москвадаги қурилишларни бориб кўрдилар

4 декабрьда Совет Иттифоқининг Партия ва Ҳукумат раҳбарлари Н. А. Булганин, Л. М Каганович, Г. М. Маленков, В. М. Молотов, Н. С. Хрушчев ўртоқлар Бутуниттифоқ қурилиш доимий виставкасини бориб кўрдилар. Партия ва Ҳукумат раҳбарларини СССР Министрлар Совети Қурилиш ишлари Давлат Комитетининг раиси К. М. Соколов, СССР Бинокорлик материаллари саноати министри П. А. Юдин, КПСС Москва Комитетининг секретари И. В. Капитонов, КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари Е. А. Фурцева ва бошқа кишилар кузатиб бордилар.

Бутуниттифоқ қурилиш доимий виставкасининг директори Н. Г. Баранов ва директорнинг илмий бўлим бўйича ўринбосари П. П. Жданов Партия ва Ҳукумат раҳбарларига виставка экспонатлари ҳақида изоҳлар бердилар.

Партия ва Ҳукумат раҳбарлари виставканинг очиқ майдонида саноат, уй-жой ва қишлоқ қурилишида йиғма темирбетон ва йирик блокларнинг ишлатилишини кўрсатадиган экспонатлар блан танишиб чиқдилар. Шунингдек улар Қурилиш ва йўл машинасозлиги министрлигининг ҳамда Металлургия ва химия саноати корхоналари қурилиши министрлигининг ва бошқа министрликларнинг заводларида ишлаб чиқариладиган ҳамда қурилиш-монтаж ишларини кенг равишда механизациялаштиришга имкон берадиган машиналар ва механизмларни ҳам кўздан кечирдилар.

Партия ва Ҳукумат раҳбарлари уй-жой ва қишлоқ хўжалик қурилиши павильонида типовой проектлаш ишлари блан ҳамда йирик темирбетон элементлардан ва блоклардан уй-жой бинолари, қишлоқ хўжалик бинолари ва иншоотлар қуриш методлари блан танишдилар.

Партия ва Ҳукумат раҳбарлари бинокорлик материаллари саноати павильонини алоҳида э'тибор блан кўриб чиқдилар.

Сўнгра Партия ва Ҳукумат раҳбарлари Москва шаҳар Песчаний кўчалари ва Октябрьское поле районидаги уй-жой қурилишларига бориб, у ерда каркас-панель ва йирик-панель конструкцияли бинолар қурилиши блан танишдилар.

Партия ва Ҳукумат раҳбарлари Сокольникида шаҳар атрофи районлари учун қурилаётган камқаватли биноларни кўздан кечирдилар.

(ТАСС).

Бинокорларнинг Бутуниттифоқ кенгаши

Москвада, Катта Кремль Саройида бинокорларнинг, архитекторларнинг ва бинокорлик материаллари саноати, қурилиш ва йўл машинасозлиги, проектлаш ва илмий-текшириш ташкилотлари ходимларининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети томонидан чақирилган Бутуниттифоқ кенгаши ўз ишини давом эттирмоқда.

3 декабрьда навбатдаги мажлис бўлди. Ҳукумат ложаларида — **Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, Н. С. Хрушчев, Н. М. Шверник, М. А. Суслов, Н. Н. Шаталин** ўртоқлар ўтирибдилар.

Залда четэл мамлакатларидан келган меҳмонлар — бинокорлар ҳам бор.

Кенгашнинг кун тартибида — докладларни муҳокама қилиш.

Харьков шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси ўртоқ **А. Ф. Михайлик**ка сўз берилади. У, Харьковда урушдан кейинги йилларда бўлган қурилишлар ҳақида қисқача гапириб, шаҳарларда қурилиш ишларини планлаштириш ва амалга оширишдаги камчиликларга тўхталиб ўтди. Шу камчиликларнинг энг катталаридан бири шуки, қурилиш ташкилотларининг сони кўпайиб кетганлиги, қурилиш участкаларининг тарқоқлиги, камқаватли бинолар қуришга ҳаддан ташқари берилиб кетиш оқибатида маблағлар сочилиб кетмоқда, масалан, Харьковда ҳаммаси бўлиб 160 минг квадрат метрдан иборат уй-жой бинолари 74 та қурилиш майдонида қурилмоқда, бу эса албатта ишларнинг қимматлашиб кетишига сабаб бўлади. Бу қурилиш ишларини 81 та ташкилот бажармоқда, шу ташкилотларнинг ярмидан кўпроғининг бир йиллик сарфлайдиган маблағи 1 миллион сўмга етмайди.

Серго Оржоникидзе номидаги Москва инженерлик-иқтисод институтининг доценти ўртоқ Б. Я. Ионас қурилиш ишларининг экономикаси ва ташкил этилиши масалалари устида гапирди. Архитектурадаги ўринсиз ортиқчаликлар кўпинча қурилишни жуда қимматлаштириб юбормоқда. Чунончи, Москвада профессор-ўқитувчилар учун қурилган архитектура безакларига бутун бинони қуриш учун сарф бўлган ҳамма маблағнинг бешдан бир қисми миқдорида маблағ сарфланди. Уй-жой биноларини қуришда биноларнинг ичкарисида лоджиялар — балконлар ясаш одатлари ҳам бор. Мана шундай балконнинг ҳарқайсисини қуриш учун 14 — 15 минг сўм пул кетади, ҳолбуки бундай балконларнинг ҳечбир ҳожати йўқ. Аксинча, лоджия хонанинг ичини қоронғи қилиб қўяди, уй-жой майдонини торайтириб қўяди.

Сўнгра нотиқ қурилишни пул блан та'минлаш тартибидаги камчиликлар тўғрисида гапирди. Сметалар 1936 йилги техниканинг даражасига мосланган нормалар асосида тузилмоқда. Молия министрлиги ва промбанк қурилиш экономикасини чинакам ўрганмаётирлар.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги меҳнат резервлари бош бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Г. И. Зеленко** сўзга чиқади. Фабрика-завод та'лими мактаблари ва ҳунар мактаблари ташкил этилгандан бери,—деди у,—улар бинокорлик касбини эгаллаган 2 миллиондан кўпроқ ишчини тайёрлаб бердилар. Броқ, меҳнат резервлари ўқув юртларида янги бинокор ишчилар тайёрлаш кейинги йилда ҳечбир асоссиз равишда камайтириб юборилди. Жумладан, мебельчи дурадгорлар, иморат усталари бўлиб чиқадиган ўқувчиларнинг сони анча камайтирилди, бадиий безак ишлари учун кадрлар тайёрлаш бутунлай деярлик тўхтатиб қўйилди. Темирбетон конструкцияларни йиғиш ва монтаж қилиш ишлари учун ишчилар тайёрлаш жуда суст бормоқда.

Ўртоқ Зеленко бинокор кадрлар тайёрлайдиган ўқув юртлари мамлакат районларининг хусусиятлари э'тиборга олинмай жойлаштирилганлиги тўғрисида гапиради. Шундай ўқув юртларини жойлаштиришда кўпинча ишчи кучига бўлган эҳтиёж ҳисобга олинмайди. СССР молия министри ўртоқ **А. Г. Зверев** ўз сўзида, бинокорлар қурилиш ишларининг муддатини қисқартиш ва қимматини камайтириш, энг тежамли қурилиш материаллари ва конструкцияларини қўлланиш, ички резервларни топиб, улардан энг кўп фойдаланиш учун етарли кураш олиб бормаётирлар,—деди. Ишларнинг белгиланган муддатда бажарилмаётганлиги, машиналардан ва механизмлардан қониқарсиз фойдаланилаётганлиги, йиғма конструкциялар ва блокларни жорий қилиш топшириқлари бажарилмаётганлиги қурилишни қимматлаштириб юбормоқда. Капитал қурилишни планлаштиришда маблағларни жуда кўп об'ектларга сочиб юборилмоқда.

Ўртоқ Зверев Молия министрлиги ишлари тўғрисида бўлган танқидни тўғри деб топди. Узоқ муддатли маблағ берувчи банклар ва Молия министрлиги қурилиш устидан, ички ресурсларнинг сафарбар қилиниши устидан, шунингдек капитал қурилишга берилаётган маблағлардан белгиланган мақсадлар учун фойдаланиш устидан молия контролини кучайтиришлари, хўжасизлик ва исрофгарчилик фактларига қарши қат'ий кураш олиб боришлари, хўжалик ҳисобини мустаҳкамлашга ёрдам беришлари лозим.

Гипроздрав директори ўртоқ **М. П. Перепелицина** айтдики, кейинги вақтларда касалхоналарнинг типовой проектлари ишлаб чиқилди. Бу проектлар даволаш процессини яхшироқ ташкил қилишга, беморлар учун ҳам, врачлар учун ҳам кўпроқ қулайлик яратишга, махсус кабинетларнинг мураккаб ва қимматбаҳо ускуналаридан рационалроқ фойдаланишга ва шу блан бир вақтда қурилиш қимматини камайтиришга имкон беради.

СССР Госплани раисининг ўринбосари ўртоқ И. Е. Опарин қурилишни планлаштиришдаги айрим камчиликларга тўхталиб ўтди.

Қурилиш ташкилотларида, айниқса оғир саноат корхоналарини қураётган ташкилотларда,—деди у,—яхши ривожланган кучли индустрия, бинокорлик конструкциялари, детальлари ва қурилиш материаллари ишлаб чиқарадиган заводлар, малакали кадрлар бор. Шунга қарамай, бу ташкилотлар ўзларининг шу имкониятларидан тўлиқ фойдаланмаётирлар ва ўзлари учун белгиланган қурилиш планларини, айниқса асосий фондларни ва ишлабчиқариш қувватларини ишга солиш юзасидан берилаётган планларни бажармаётирлар.

Битмай қолаётган қурилишларнинг анча кўплиги корхоналар қурилиши ғоят чўзилиб кетаётганлигининг натижасидир. Масалан, кўмир саноатида шахталарни қуриш муддати тўққиз йилга ва ундан ҳам кўпроққа чўзилиб кетмоқда.

«Магнитострой» трестининг бошқарувчиси ўртоқ М. Е. Гуревич қурилиш ташкилотларининг структураси масалаларига кўпроқ э'тибор берди. Тажриба шуни кўрсатадики, қурилиш бошқармаларини конструкция элементларига ва турларига қараб махсуслаштиришнинг амалдаги структурага қараганда афзалликлари бор. 1950 йилда «Магнитострой» трестида шаҳарнинг ўнг соҳил қисмини қуришда умумий қурилиш бошқармаларининг ҳаммаси тугатилиб, тўртта махсуслаштирилган бошқарма тузилган эди. Шу муддат ичида меҳнат унуми 2,4 баравар ошди, ишчиларнинг сони камайди, аммо бажарилган ишларнинг ҳажми 3 баравар кўпайди. Технологиянинг такомиллаштирилганлиги, индустриал конструкцияларнинг, яхшироқ натижа берадиган материалларнинг қўлланилиши ҳам шундай муваффақиятларга эришишга ёрдам берди.

★ ★ ★

3 декабрьдаги кечқурунги мажлисда қурилиш ва йўл машинасозлиги министри ўртоқ **Е. С. Новоселов** сўзлади. У айтдики, қурилиш эҳтиёжлари учун заводлар 600 дан кўпроқ номдаги хилма-хил машина ва механизмларни ишлаб чиқармоқдалар.

Келгуси йилда машина ва механизмлар ишлабчиқариш анча ортади.

Арманистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ С. А. Мовсесян ўз нутқида асосан маҳаллий бинокорлик материаллари ишлаб чиқариш ва улардан фойдаланиш масалалари ҳақида гапирди.

Биноларни безатиш учун керакли плиталар ўрнига туф плиталардан фойдаланиш ва қурилиш ишларини механизация қилиш биноларни қуриш муддатларини анча қисқартиш имкониятини берган.

Новороссийскдаги «Октябрь» цемент заводининг айланма печьлар машинисти ўртоқ Ф. Ф. Николаев корхона коллективи ички резервлардан фойдаланиш учун, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун қандай курашаётганлиги ҳақида сўзлаб берди. Печьларни янгича ишлатиш ҳақида завод таклиф этган янги режим уларнинг иш унумини ошириш имкониятини берган.

Ўртоқ Николаев уқтириб ўтдики, цемент саноати учун ускуналар проектларини тайёрлаётган институтларнинг ходимлари заводларда камдан-кам бўлмоқдалар, ишчиларнинг илғор тажрибасини ўрганмайдилар ва оммалаштирмайдилар.

«Оргстрой» институтининг директори Сталин мукофоти лауреати ўртоқ **Ф. И. Мальцев** ўз нутқида кичик механизация масалаларига тўхталди. Қурилишда кичик ҳажмдаги анчагина ишлар торроқ майдонлар шароитида бажарилади. Бунинг учун кичикроқ машиналар зарур, броқ бундай машиналар етарли миқдорда тайёрлаб берилмаётир. Ер қазиш, бетон ётқизиш, юк ортиш-тушириш ва бошқа шу каби бирқанча ишлар ҳали ҳам қўл блан қилинади.

Ўзбекистон ССР да уй-жой, маданий-маиший, саноат ва қишлоқ хўжалик қурилиши катта миқ'ёсларда олиб борилмоқда, дейди Республика Министрлар Совети раисининг ўринбосари ўртоқ С. К. Зиёдуллаев. Халқ исте'мол қиладиган буюмлар ишлабчиқарувчи корхоналар қурилмоқда. Тошкентда телевизион марказ, киностудия, йирик газета-журнал комбинати ва бошқа маданий-маиший бинолар қурилабошланди.

Сўнгра ўртоқ Зиёдуллаев капитал қурилиш ишлари планини муваффақиятли бажаришга тўсқинлик қилаётган камчиликлар ҳақида гапиради.

Украина ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари ўртоқ **П. С. Непорожний** айтдики, асосий докладларда ва секцияларнинг иш планларида қишлоқ қурилиши каби муҳим соҳага етарли э'тибор берилмаган. Украинада урушдан кейинги вақт ичида 200 мингга яқин чорвачилик бинолари ва колхозчилар учун бир миллионга яқин уй қурилди. Броқ, қишлоқдаги қурилиш ишларини яхши ташкил қилиш мақсадида бирқанча комплекс масалаларни ҳал этиш керак.

Москвали донгдор бинокор Сталин мукофоти лауреати И. П. Ширков ғиштни заводлардан қурилиш майдонларига етказиб бериш соҳасида ўзи ишлаб чиққан янги, пакет усули ҳақида кенгаш қатнашчиларига сўзлаб берди.

4 декабрьда кенгаш қатнашчилари: саноат, транспорт, уй-жой ва маданий-маиший қурилиш, қишлоқ қурилиши, бинокорлик конструкциялари, детальлар ва материаллар, архитектура ва типовой проектлаш, шаҳар ва посёлкаларни планлаш ва қуриш, қурилиш ишларини ташкил қилиш ва механизациялаш, қурилиш ва йўл машиналари ишлаб чиқариш, қурилиш экономикаси, меҳнатни уюштириш, илмий-текшириш ташкилотларининг иши секцияларида ишлайдилар. (ТАСС).

Йиллик план бажарилди

ЧИРЧИҚ, 4 декабрь, (ЎзТАГ). «Чирчиксельмаш» заводининг коллективи кеча ялпи маҳсулот чиқариш йиллик планини бажарди.

Иккинчи механика-йиғиш цехининг ишчилари меҳнатда катта ютуққа эришдилар. Слесарь Муравских, Рамазонов, Соатовлар, сваркачи Алиев ва Исломовлар культиваторларни йиғиш ишида ишлаб, ҳозирданоқ бешйиллик топшириқларини адо этиб бўлдилар. Улар 1955 йилнинг охиригача яна ками блан уч йилликдан норма бажариш мажбуриятини олдилар.

Чирчиқ машинасозлари ҳозирги вақтда илғор агротехника талабларига жавоб берадиган машиналар чиқариш ва модернизациялаш устида қунт блан астойдил ишламоқдалар. Ўғит солучи осма культиватор учун қўшимча детальлар ва узеллар тайёрланмоқда. Бу деталь ва узеллар бу машинадан қатор оралари 45 сантиметр қилиб олинган қаторларни ишлаш учун фойдаланиш имкониятини беради. Чирчиқ машинасозлари кўклам экишигача уч мингта такомиллаштирилган ўғит солучи культиваторлар ва мингта пол олучи культиваторлар тайёрлаб чиқариш мажбуриятини олдилар.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1954 ЙИЛ 4 ДЕКАБРЬГАЧА БЎЛГАН М А' Л У М О Т

(процент ҳисоби блан)

Районларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан	Районларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан
Сирдар'ё	0,13	95,77	Янгийўл	0,17	76,55
Оржоникидзе	0,23	91,96	Чиноз	0,10	76,46
Мирзачўл	0,06	91,61	Оққўрғон	0,09	76,37
Верхне-волинск	0,16	90,96	Октябрь	0,13	71,46
Калинин	0,29	90,94	Оҳангарон	0,11	68,39
Юқоричирчиқ	0,31	90,21	Бекобод	0,13	67,81
Гулистон	0,11	86,20	Пискент	0,15	63,76
Қуйичирчиқ	0,41	83,36	Паркент	0,28	63,64
Бўка	0,16	77,72	Ўртасарой	0,14	61,94
Ховос	0,15	76,62	Ўртачирчиқ	0,10	61,37

Мустаҳкам ва барқарор тинчлик учун!

Областимиз меҳнаткашлари Европа мамлакатлари Кенгаши Декларациясини якдиллик блан ма'қулламоқдалар

☆

Декларацияни қувватлаймиз

Гудок садоси смена иши тамом бўлганидан дарак берди. Ишчилар, инженер-техник ходимлари ва хизматчилар олдиндан э'лон қилинган митингга тезроқ йиғилиш, у ерда бўладиган гапларни эшитишга ошиқдилар.

Мана, ҳамма тўпланди. Митинг бошланди. Механика цехининг старший мастери Матвеев баланд овоз блан Европада тинчлик ва хавфсизликни та'минлаш юзасидан Европа мамлакатларининг Москва Кенгашида қабул қилинган Декларацияни ўқиб бермоқда. Ҳамма уни диққат блан тингламоқда. Митинг қатнашчилари — Ильич номли заводнинг илғор коллективи — демократия ва социализм мамлакатлари вакиллари томонидан якдиллик блан имзоланган Декларацияни зўр мамнуният блан қабул қилдилар ва унда баён қилинган фикрларни тўла-тўкис қувватладилар.

Митингда механика цехининг ишчиси Босин, кровать цехининг илғор слесари Тожиев ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқиб, меҳнат унумини узлуксиз ошираборош, маҳсулот таннархини тобора камайтириш йўли блан бутун дун'ёда тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш ишига муносиб ҳисса қўшишга чақирдилар:

— Биз, — деди ўз сўзида слесарь Маҳмуд Тожиев, — дун'ё халқларининг кўплаб қирилишига қарши, кўпдан-кўп бойликларнинг йўқолиб кетишига олиб келадиган даҳшатли урушнинг олдини олиш мақсадида чиқарилган олижаноб Декларация шарафига декабрь ойи ишлабчиқариш топшириғини 140 процентдан ошириб бажаришга сўз берамиз.

Митинг охирида, йиллик планни тўла бажарган ильичлилар коллективи бешйиллик программани муддатидан илгари бажариш мажбуриятини олди.

З. ИСРОИЛОВ.

Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинати иккинчи йигирув-тўқув фабрикасининг коллективи тинчлик Декларациясини якдиллик блан қўллаб-қувватламоқда. **Суратда:** фабрика директори ўртоқ **И. Варешин** митингда Декларация текстини ўқиб эшитдирмоқда.

В. Лейн фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Тинчлик ишини мустаҳкамлаймиз

Тошкентдаги Л. М. Каганович номли паровоз-вагон ремонт заводи ишчи, инженер-техник ходимларининг Европада тинчлик ва хавфсизликни та'минлаш юзасидан Европа мамлакатларининг Москвада бўлиб ўтган Кенгаши қатнашчиларининг биргаликда чиқарган Декларацияси муносабати блан кўп кишилик йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишни завод партия комитетининг секретари ўртоқ И. Какурин очди.

Декларацияни завод парткабинетининг мудири ўртоқ Г. Любимов ўқиб эшитдирди. Сўнгра сўзга чиққан паровоз цехининг ишчиси ўртоқ Ҳикмат Абдуллаев сўз олиб, бундай деди:

— Европада тинчлик ва хавфсизликни та'минлаш юзасидан Европа мамлакатларининг Кенгаши ўз ишини муваффақият блан тамомлади. Кенгашга қатнашган Европадаги саккиз давлат вакиллари тинчлик ва хавфсизликни та'минлашга қаратилган Декларацияга якдиллик блан имзо чекдилар.

Бу Декларация Европада ва бутун дун'ёда тинчликни та'минлашга ва уни мустаҳкамлашга қаратилгандир. Биз бу Декларацияни бирдамлик блан қўллаб-қувватлаймиз. Биз ойлик ҳамда йиллик давлат ишлабчиқариш планини муддатдан илгари бажариш учун фидокорона меҳнат қилиб, Америка империалистларининг қора ниятларига жавобан мамлакатимиз мудофаасини ҳартомонлама мустаҳкамлаймиз.

Ҳ. ҚУДРАТ.

☆

Студентларнинг бирдамлиги

Кеча Тошкент қишлоқ хўжалик институтида Европада тинчлик ва хавфсизликни та'минлаш юзасидан Европа мамлакатлари Кенгаши қатнашчилари СССР, Польша Халқ Республикаси, Чехословакия Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, Румыния Халқ Республикаси, Болгария Халқ Республикаси ва Албания Халқ Республикаси Ҳукуматларининг чиқарган Декларацияси муносабати блан студентлар, профессор ва ўқитувчиларнинг митинги бўлиб ўтди. Митингда Декларация ўқиб эшиттирилди.

Институтнинг профессор ва ўқитувчилари номидан социалистик қишлоқ хўжалиги корхоналарини ташкил қилиш кафедрасининг ўқитувчиси Ғ. Миркаримов сўзга чиқиб бундай деди:

— Америка Қўшма Штатлари, Англия ва Франция империалистлари Париж битимини ратификация қилдириш учун зўр бериб уринаётган, халқаро аҳволни кескинлаштиришга ҳаракат қилаётган бир вақтда, СССР бошчилигидаги демократик давлатлар Европада юзага келган аҳволни кўриб чиқиш учун Москвада Кенгашга тўпландилар. Кенгаш қатнашчиларининг чиқарган Декларацияси Европада ва бутун дун'ёда тинчликни сақлаш, янги жаҳон урушининг чиқишига йўл қўймаслик ишига қўшилган муҳим ҳиссадир. Биз Декларацияга жавобан тинч ижодий меҳнат блан шуғулланаётган халқимиз учун, Ватанимиз учун кўплаб юқори малакали мутахассис агрономлар етказиб берамиз.

Сўзга чиққанлар студентларни бутун дун'ёда тинчлик учун кураш каби умумхалқ ишига муносиб ҳисса қўшиб, қишлоқ хўжалиги фани асосларини чуқур ва пухта эгаллашга чақирдилар.

Митинг қатнашчилари Декларацияни қўллаб-қувватловчи резолюцияни бир оғиздан қабул қилдилар.

Т. НАЖМИДДИНОВ.

СССР КОНСТИТУЦИЯСИНИНГ НУРЛИ ҚУЁШИ ОСТИДА

☆

Меҳнатдан бахт топганмиз

Таниш-билишларимиз бизнинг оилани ишчилар оиласи дейишади. Ҳақиқатан ҳам оиламизда 7 киши бўлиб, кампир онамдан бошқа ҳаммамиз заводда ишлаймиз. Шуни ҳам айтиш керакки, ҳаммамиз битта заводнинг турли участкаларида меҳнат қилмоқдамиз. Дадам сортировщчик, укаларим Шукур ва Саид асбоб-ускуна цехида, турмуш ўртоғим Жўра Азизов завод қурилиш ташкилотида ишлайди. Ўзим йиғув цехида комплектовщчик бўлиб ишлайман.

Биз, шу заводда меҳнат қилиш орқали чинакам бахт топганмиз, деб баралла айтаоламиз. Чунки, биз, совет давлатининг ғамхўрлиги туфайли СССР Конституцияси қуёши остида халқ фаровонлиги учун, социалистик саноатимизнинг янада ривож топиши учун меҳнат қилмоқдамиз. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва совет давлатининг диққат марказида эса халқимизнинг тўқ, фаровон ва маданий ҳаётини кун сайин яхшилаш масаласи турганлиги ҳарбиримизнинг кундалик кечираётган турмушимизда очиқ-ойдин намоён бўлиб турипти.

Заводимиз коллективи партия ва ҳукуматимизнинг бундай ғамхўрлигига жавобан йиллик давлат планини муддатидан анча олдин, ноябрь ойидаёқ бажариб қўйди. Ҳозир, корхона ишчилари москвалилар ташаббусини қувватлаб, бешйиллик программани 1955 йил октябрь ойигача бажариш ва меҳнат унумини ҳозирги даражадан 7 процент ошириш учун кўтаринки руҳ блан меҳнат қилмоқдалар.

Мен ишлаётган йиғув цехида турли миллат фарзандлари— рус, қозоқ, украин, татар ва ўзбеклар аҳилликда ҳамкорлик блан ишлаяпмиз. Цехимизда смена нормасини бажармайдиган биронта ҳам ишчи йўқ, деярли ҳамма нормани ошириб бажаради. Мен цехдаги ишчилар блан ҳам, дадам, укаларим блан ҳам ўзаро мусобақалашаман. Бу мусобақа ўзининг самарали натижасини бермоқда. Укам Саид ва мен бирнеча йилдан бери район Ҳурмат тахтасига, дадам эса, шаҳар Ҳурмат дафтарига ёзилиб келаётирмиз. Яна шу нарса қувончлики, оиламизнинг ҳамма а'золари бешйиллик нормани бажариб бўлди. Ҳозир ҳаммамиз 1956—57 йиллар ҳисобига ишлаяпмиз. Дадам эса ҳаммамизга ўрнак бўлиб, ойлик ва квартал нормасини 250 процентдан кам бажармайди.

Халқ ва давлат манфаати учун қилаётган тинч ижодий меҳнатимиз орқасида шахсий турмушимиз ҳам кун сайин фаровон бўлиб бормоқда. Янги типда солинган, электрлаштирилган ёруғ уйларда тўқ, маданий турмуш кечирмоқдамиз. Оладиган ойлигимиз ҳарқандай эҳтиёжларимизни қондиришга бемалол етади. Ҳар йили меҳнат отпускасини олиб, бепоён Ватанимизнинг энг яхши дам олиш жойларига бориб, яйраб-яшнаб дам олиб келамиз.

Умуман биз ишчилар, СССР Конституциясида ёзилган ҳуқуқлардан ғоят мамнуният блан тўла-тўкис фойдаланмоқдамиз.

Ҳакима ЗОКИРОВА,

Тошкент подшипник-ремонт заводининг ишчиси.

Мангу миннатдормиз

Жонажон Коммунистик партия ва Совет ҳукумати халқимизнинг моддий фаровонлигини янада яхшилаш блан бирга, уларнинг маданий савиясини юксалтириш тўғрисида ҳам ҳамиша ғамхўрлик қилиб келмоқдалар.

Бизнинг мамлакатимизда совет кишиларининг, шу жумладан ёшларнинг ўқиши, турли касбларни эгаллаши ва ижод қилишлари учун барча зарур шароит ва имкониятлар яратиб берилган. Бу имкониятлар СССР конституциясида ўзининг қонуний ифодасини топган.

СССР Конституциясининг қуёши остида Ўрта Осиёдаги бошқа ҳамма халқлар каби ўзбек халқи ҳам улуғ рус халқининг ёрдами блан, Коммунистик партия раҳбарлигида илғор рус маданиятидан, рус фанининг прогрессив ва демократик идеяларидан баҳраманд бўлмоқда. Партиямиз ленинча-сталинча миллий сиёсатининг изчиллик блан амалга оширилиши туфайли шаклан миллий, мазмунан социалистик маданият гуллаб-яшнамоқда.

СССР Конституциясига асосан совет гражданлари меҳнат қилиш, дам олиш блан бирга илм олиш ҳуқуқига ҳам эгадирлар. Шу ҳуқуқлардан фойдаланиб, кўпмиллионли ва кўпмиллатли совет ёшлари мактабларда, институт ва университет аудиторияларида фан асосларини чуқур ва мустаҳкам эгалламоқдалар, лабораторияларда илмий-текшириш ишларини олиб бормоқдалар.

СССР гражданлари Конституцияда ёзилған ҳуқуқдан фойдаланмоқдалар. Биз буни мамлакатимиздаги барча миллатларнинг фан, маданият ва сан'атни зўр иштиёқ блан эгаллаётганликларидан, ҳар бир совет оиласининг на қадар бахтли ва маданий ҳаётга эришганлигидан кўриб турибмиз.

СССР Конституциясида ёзилган ҳуқуқ туфайли, миллионларча совет ёшлари қаторида мен ҳам олий ўқув юртини тамомлаш шарафига муяссар бўлдим. Мен ҳозир аспирантурада ўқишни давом этдирмоқдаман. Мен ўз билимимни турмуш тажрибалари блан бойитиш ва илғор пахта усталари блан ҳамкорликда ишлаш учун ўз кандидатлик диссертациямга «Қашқадар'ё области шароитида пахтани суғориш» темасини танладим. Институт илмий совети менинг бу хоҳишимни қабул қилди. Мен ҳозир шу тема юзасидан тайёргарлик ишлари олиб бормоқдаман.

Биз совет ёшларига бахтли ҳаёт кечириш ва илм олиш имкониятини яратиб берган жонажон Коммунистик партиямизга чин қалбимдан миннатдорчилик билдираман.

И. СУННАТОВ,

Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг аспиранти.

Наладчик Иван Шчутов Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводида 30 йилдан бери ишлаб келмоқда. Бу вақт ичида у сверловшчик, фрезеровшчик, токарь ва бошқа етти хил ҳунарни ўрганиб олди. Ҳозир Иван Шчутов бошқараётган механика цехидаги 18 станок бир ме'ёрда унумли ишламоқда. Ўртоқ Шчутов ўзининг бой тажрибаларини ёш ишчиларга ўргатмоқда. У ҳозиргача 50 дан ортиқ ёш ишчини ҳархил касбларга ўргатди. **Суратда: Иван Шчутов** ўз шогирди ёш ишчи **Муқаддас Аҳмедова**нинг ишини текшириб кўрмоқда.

Р. Исаев фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

Суратда: В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университети химия факультетининг 1-нчи курс студентларига доцент **Абдураҳим Шамсиев** лекция ўқимоқда.

В. Лейн ва **Б. Мазур** фотоси
(ЎзТАГ фотохроникаси).

СССР Конституцияси—дун'ёда энг демократик Конституция

Советларнинг Бутуниттифоқ VIII Фавқулодда с'езди бундан ўнсаккиз йил муқаддам, я'ни 1936 йил 5 декабрьда дун'ёда биринчи социализм мамлакатининг асосий қонунини—СССР янги Конституциясини қабул қилди. Бу кун—халқимиз байрам қиладиган улуғ айёмлардан бири бўлиб қолди.

СССР янги Конституцияси социализм ғалаба қозонганлигини ва мамлакатимиз коммунизмга аста-секин ўтиш даврига кирганлигини қонун шаклида мустаҳкамлади. Капиталистик мамлакатлардаги миллионлаб соф виждонли кишилар орзу қилиб келган ва орзу қилаётган бахтиёр ва озод ҳаёт биринчи марта бизнинг мамлакатимизда Коммунистик партия раҳбарлигида амалга оширилди.

• • •

СССР Конституцияси ҳарқандай буржуа конституцияларидан тубдан фарқ қилади. Капитализм принциплари ва унинг таянчлари: ишлабчиқариш қурол ва воситаларига хусусий мулкчилик, кишининг киши томонидан эксплуатация қилиниши, кўпчилик меҳнаткаш омманинг қашшоқликда яшаши ва озчилик эксплуататорларнинг айш-ишратда яшаши—буржуа конституцияларининг муҳим асосидир.

Жамиятимизда қўлга киритилган ва амалга оширилган социализм принциплари ва таянчлари: ишлабчиқариш қурол ва воситаларига социалистик мулкчилик, эксплуатация ва эксплуататорларнинг тугатилганлиги, меҳнат қилиш—меҳнатга лаёқатли ҳарбир гражданнинг энг муҳим бурчи, шараф иши ва ҳоказолар СССР Конституциясининг энг муҳим асосидир.

СССР Конституцияси буржуа Конституцияларидан тубдан фарқ қилиб, гражданларнинг ҳуқуқларини баён қилиш блангина чегараланмайди, балки асосий э'тиборни ана шу ҳуқуқларнинг амалга оширилиши учун тўла имкониятлар яратиб беришга қаратади. Масалан, СССРда меҳнат қилиш ҳуқуқи халқ хўжалигининг социалистик шаклда ташкил қилинганлиги, совет жамияти ишлабчиқарувчи кучларининг тўхтовсиз равишда ривожланиб бориши, ишсизликнинг ҳамда хўжалик кризисларининг бўлмаслиги блан та'минланади ва ҳоказо.

Максимал фойда олиш учун ва меҳнаткашларни ваҳшиёна эксплуатация қилиш асосига қурилган буржуа жамиятида чинакам меҳнат қилиш ҳуқуқи тўғрисида гап ҳам бўлиши мумкин эмас. Бунинг далили учун 1954 йил бошида АҚШ даги тўла ва қисман ишсизлар сони 17 миллион кишига етганлигини кўрсатиб ўтиш кифоядир.

СССР Конституцияси совет гражданларининг билим олиш, дам олиш ҳуқуқларининг, қариб қолганида ёки меҳнатга яроқсиз бўлиб қолганида моддий жиҳатдан та'минлаш каби муқаддас ҳуқуқларининг ҳам турмушда амалга оширилиши учун тўла имкониятлар яратиб бергандир.

Капитализм мамлакатларида гражданларнинг бу ҳуқуқлари фақат қоғоздагинадир. Масалан, АҚШда билим олиш ҳуқуқидан меҳнаткашлар асло фойдаланаолмайдилар. Буржуа мамлакатларининг ҳукуматлари зўр бериб қуролланиш учун миллиардлаб доллар маблағ сарфлаб, социал ва маданий тадбирларни амалга ошириш учун жуда ҳам арзимас даражада маблағ ажратмоқдалар. АҚШда бу йил халқ маорифи учун ажратилган маблағ шу қадар озки, у 48 штатнинг фақат биргинасида мактабларнинг ҳалокатли аҳволини бирқадар эбга келтириш учун ҳам аранг етади.

Совет мамлакатининг гражданлари сўз, матбуот эркинлиги, йиғилишлар ва митинглар, намойишлар ўтказиш каби ғоят муҳим демократик эркинликлардан ҳам фойдаланадилар. Давлатимиз совет гражданларининг бу эркинликлардан амалда фойдаланишлари учун ҳам барча имкониятларни яратиб бергандир.

Буржуа конституцияларининг гражданлар учун берадиган «эркинликлари» тўғрисида гапирмаса ҳам бўлади. Масалан, касаба союзларининг барча эркинликларини йўққа чиқарган Тафт-Хартли қонуни, АҚШ Компартиясини тақиқловчи қонун, ҳукмрон доираларнинг агрессив сиёсатига, АҚШда гитлерчилар Германияси каби фашизм ўрнатиш сиёсатига қарши норозилик билдираётган ҳарбир соф виждонли американи шафқатсиз равишда та'қиб қилаётган бошқа бирқанча қонунлар бунинг ёққол далилидир.

Совет гражданлари буюк демократик ҳуқуқ ва эркинликларга эга бўлишлари блан бирга улар Совет Конституцияси белгилаб берган демократик бурчларни ҳам шараф блан бажардилар. СССР Конституциясига тўла риоя қилиш, совет қонунларини аниқ бажариш, меҳнат интизомига тўла риоя қилиш ижтимоий бурчни ҳалол ўташ, социалистик яшаш қоидаларига ҳурмат блан қараш, умум, жамоат мулкини совет тузумининг муқаддас ва даҳлсиз асоси деб билиб, қўриқлаш ва мустаҳкамлаш ҳарбир совет гражданининг муқаддас бурчидир.

СССР Конституцияси барча буржуа конституцияларидан тубдан фарқ қилиб, чуқур интернационализм руҳи блан суғорилгандир. СССР Конституцияси баданнинг ранги, тилларининг турлича бўлиши, маданий ривожланиш ёки давлат тараққиёти турлича босқичда бўлишига қарамай, барча миллатлар ва ирқлар тенг ҳуқуқлидир, деган қоидага қаттиқ амал қилади. СССР Конституцияси барча совет гражданларининг давлат, хўжалик ва маданий ҳаётнинг барча соҳаларида чиндан ҳам тенгҳуқуқли бўлишларини та'минлайди.

Коммунистик партиянинг ленинча-сталинча доно миллий сиёсати туфайли чор Россиясининг собиқ чекка миллий ўлкалари Совет ҳокимияти йилларида саноати ривожланган ва йирик социалистик қишлоқ хўжалиги ҳамда шаклан миллий, мазмунан социалистик маданияти гуллаб-яшнаётган республикаларга айландилар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг доно раҳбарлиги остида, Конституциямиз қуёши остида бутун совет халқининг ижтимоий-сиёсий ҳаёти ва социалистик маданияти кундан-кунга ривожланмоқда. Бутун Ватанимиз тарихида юз берган оламшумул-тарихий ўзгаришлар Совет Ўзбекистони мисолида ҳам яққол кўринади.

Ўтмишда феодализм қоронғулигида, хонлар, амирлар, феодал ва реакцион руҳонийлар зулми остида эзилиб келган ўзбек халқи Октябрь революцияси натижасида Коммунистик партия раҳбарлигида, улуғ рус халқининг дўстона ёрдами туфайли қуллик занжирларини узиб ташлаб, ўзининг суверен социалистик давлатини барпо этди. Ўзбекистон ССРнинг саноати, қишлоқ хўжалиги, фан ва маданияти кундан-кунга ривожланмоқда. Революциядан олдин ярим кустар типидаги бирнеча завод-фабрикага эга бўлган Ўзбекистон эндиликда ҳозирги замон техникаси блан қуролланган юзлаб йирик завод ва фабрикаларга, темир йўл ва бошқа транспортга эга бўлган индустриал-колхоз республикасидир. 1938 йилдаёқ Ўзбекистон йирик саноатининг асосий ишлабчиқариш фонди 1913 йилдагига нисбатан деярлик 20 марта ўсган эди. Ватан урушидан аввалги бешйилликлар даврида республикада 400 га яқин саноат корхоналари қурилди. Совет Иттифоқидаги гигант саноат корхоналари қаторидан ўрин олучи Сталин номли Тошкент тўқимачилик комбинати, Сталин номли Чирчиқ электрохимия комбинати, Ворошилов номли Ташсельмаш заводи, Марғилон ипак комбинати ва бошқалар шулар жумласидандир.

Фақатгина Улуғ Ватан уруши ва ундан сўнгги йилларда яна 500 дан ортиқ саноат корхоналари қурилиб ишга туширилди. Республикамизда электр энергияси кучидан фойдаланиш ниҳоят даражада ўсди.

Совет Ўзбекистони ҳозир юқори даражада механикалаштирилган қишлоқ хўжалигига эгадир. Ўтмишнинг қолоқ деҳқончилигидан асар ҳам қолмади. Республикамиз пахта, қоракўл териси ва бошқа бирқанча қишлоқ хўжалик маҳсулотлар етказиб беришда Совет Иттифоқида олдинги ўринлардан бирини эгаллайди.

Ўзбек халқининг мазмунан социалистик, шаклан миллий маданияти ҳам кундан-кунга гуллаб-яшнамоқда. Улуғ Октябрь социалистик революциясидан илгари деярлик бутунлай саводсиз бўлган халқимиз СССР Конституцияси қуёши остида ёппасига саводли бўлди. Ҳозир республикамизда кўплаб фан докторлари, юзлаб фан кандидатлари, врачлар ва агрономлар, ўқитувчилар ишламоқда. Республикамиз пойтахти Тошкентда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ташкил этилган. Унинг 24 та илмий-текшириш институтида 53 фан доктори ва 263 фан кандидати илмий иш олиб бормоқда. Республикамизда 36 олий ўқув юрти, 100 га яқин техникум ва турли махсус ўқув юртлари, 5000 дан ортиқ мактаб бор.

Бутун совет халқининг, шу жумладан ўзбек халқининг иқтисодий ва маданий соҳада эришган барча ютуқлари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет ҳукуматининг раҳбарлиги остида, СССР Конституциясининг нурли қуёши остида қўлга киритилди.

Совет Конституцияси ғоят зўр халқаро аҳамиятга эгадир. Бизнинг Конституциямиз СССРда амалга оширилаётган ишларни бошқа барча мамлакатларда ҳам амалга ошириш мумкинлигини кўрсатади.

Совет Иттифоқи ва унинг Конституцияси сўнмас маш'алдек порлаб, бошқа мамлакатлар меҳнаткашларининг кураш йўлини ёритиб бермоқда. Европа ва Осиёнинг кўпгина халқлари социализм қуриш йўлига қат'ий равишда ўтиб олдилар. Биринчи «Зарбдор бригада» бўлган Совет Иттифоқи блан биргаликда халқ-демократик давлатлар 900 миллион кишини бирлаштирган ягона социалистик лагерьни ташкил қилдилар. Совет Иттифоқи бошчилик қилаётган бу қудратли лагерь тинчлик, демократия ва социализм учун кураш олиб бораётган бутун прогрессив инсониятнинг буюк ғалабасидир.

М. МАМАЖОНОВ,

Юридик фанлар кандидати.

ОТА ҚУВОНЧИ

Шаҳар бўйлаб ўтган пўлат излардан
Гудок чалиб поезд келмоқда аста,
Симафор кўкариб ўтар кўзлардан,
Қўлларда товланар юзлаб гулдаста.
Перронни тўлдириб, гурунгли, қувноқ,
Паровоз йўлига қарар кишилар,
Кекса бир кампирни кулдириб шўчоқ
Олдинга ўтишди бир тўп ишчилар.
— Норматота қайси вагонда,—сўрар
Бўйдор, қувноқ йигит кекса онадан,
Норматота бўлса уларни кўрар
Вагон деразаси—катта ойнадан.
Перронга тизилди яшил вагонлар,
Дўстлар пешвоз чиқди:
— Салом Отахон!
Отага тутишди гул қадрдонлар,
Чолга кулиб боқди кампир меҳрибон.

Ҳамкорлар ҳол сўрар курортдан, йўлдан,
Ота йигитлардай яшарган, бардам,
— Яхши, раҳмат,—дейди.
Отани қўлдан
Ушлаб, қучоқлайди фарзанди бирдан.
Инженер ўғлини қучар шод ота,
Ишчи дўстларидан хурсанд нақадар.
Ота юрагида қувончи катта,
«Победа» қўзғолар. Хаёлда сафар...
Орамбахш дамларни кечирган кунлар.
Зангори денгизнинг яшил қирғоғи,
Шифобахш сувларни сипқарган чоғи
Кўз олдидан ўтиб, қалбни тўлқинлар.
Улуғ Москвани кезиб юргани,
Кремль, Мавзолей ва Қизил майдон —
Муқаддас жойларни бориб кўргани,
Ҳаммаси хотирда бўлар намоён.

Севинчдан жилмаяр ота даф'атан,
Кўксида яраклар Ленин ордени.
У қучмоқ бўлади бахту-севинчдан
Дўстлари, кампири, ўғли-маргини.
Ота хаётидан умрбод мамнун,
Октябрь қуёши бахт нурин сочган,
Конституция—бу улуғ қонун
Унга истиқбол йўлини очган,
Токарьлик касбидан фахрланади,
Меҳнат блан топди иззат-ҳурматин,
Қадрдон ишига у отланади,
Заводга боғлаган қалб муҳаббатин.
Заводлар гудоги янграйди бирдан,
Ота бош кўтариб тинглайди уни,
Ишчи Норматота бахтли даврдан
Хурсанддир, бепоён унинг мазмуни.

НАЗАРМАТ.

☆

Бахт конституцияси

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Конституцияси — дун'ёда энг демократик Конституциядир. Унда меҳнаткашларнинг моддий, ма'навий манфаатлари тўла равишда ифодаланган. Конституцияга мувофиқ, СССР гражданлари меҳнат қилиш, дам олиш, илм олиш, қариган чоғида, шунингдек касал бўлган ёки меҳнатга яроқсиз бўлиб қолганда моддий та'минот олиш ҳуқуқларига эгадирлар.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати бизга ҳалол, фидокорона меҳнат қилиш учун барча шароитни яратиб берган. СССР Конституциясида ёзилган меҳнат қилиш ҳуқуқидан тўла фойдаланмоқдамиз, халқимиз ва жонажон социалистик Ватанимиз манфаати йўлида ижодий меҳнат қилаётирмиз.

Биз, совет кишилари, СССР Конституцияси қуёши остида, тинч, ижодий меҳнат блан фаровон ҳаёт кечирмоқдамиз. Мен Л. М. Каганович номидаги паровоз-вагон ремонт заводида 1918 йилдан буён ишлайман. Партиямизнинг чақириғи ва топшириғи блан революцион ҳаракатларда ва оқгвардиячиларнинг контрреволюцион ҳаракатини тор-мор келтиришда актив иштирок этдим. Менинг бу хизматларим ва самарали меҳнатим бекор кетмади. Ҳукуматимиз менга пенсия тайинлаб, моддий жиҳатдан умрбод ёрдам бермоқда.

Мен ҳозир 62 ёшга кирдим, лекин ўзимни жуда тетик ҳис қиламан. Шунинг учун ҳам ҳозиргача жонажон заводимдан кетмай, ёшлар қаторида ишлаб, давлатимиз топшириғини бажаришга муносиб ҳисса қўшмоқдаман.

Бизнинг оиламиз кўплар қаторида бахтли ҳаёт кечирмоқда. Ўғлим Тошпўлат 6-нчи, қизим Муборак 2-нчи синфда а'ло баҳо блан ўқиб, тарбияланмоқда. Менга берилаётган пенсия болаларимни тарбиялашга, ўқиб билим олишида катта ёрдам бўлмоқда.

СССР Конституцияси берган катта ҳуқуқлардан фойдаланиб, Ватан олдидаги бурчимни шараф блан бажараман. Заводимиз коллективининг ҳарбир а'зоси социалистик Ватанимизнинг куч-қудратини янада ошириш, локомотивларнинг унумли ишлашини та'минлаш йўлида ғайрат блан меҳнат қилмоқда.

Бизга бахтли ва қувноқ ҳаёт яратиб бергани учун Коммунистик партия ва Совет ҳукуматидан миннатдормиз.

Қ. ИСКАНДАРБЕКОВ,

Л. М. Каганович номидаги паровоз-вагон ремонт заводининг ишчиси, пенсионер.

Фаровон турмуш

КПСС Марказий Комитетининг сўнгги Пленумлари қарорида қишлоқ хўжалигининг барча тармоғини, шу жумладан пахтачиликни янада ривожлантириш асосий вазифа қилиб қўйилган. Колхоз қишлоғининг кишилари партия ва ҳукуматимизнинг ана шу кўрсатмасини амалда шараф блан бажариш учун тинмай ҳаракат қилмоқдалар. Колхозимизда пахтачилик блан бир қаторда чорвачилик ҳам ривожланмоқда ва унинг маҳсулдорлиги оширилмоқда.

Пахтачилик бизнинг асосий ишимиздир. Шу йил баҳорда колхозчилар ҳар гектар ердан 34 центнердан пахта ҳосили етиштириш тўғрисида ўз зиммаларига мажбурият олган эдилар. Бу мажбуриятни бажариш йўлида ҳарбир киши ғайрат кўрсатиб меҳнат қилди ва пахта ҳосилини оширишга муносиб ҳисса қўшиш учун курашди. Колхозчилар ва механизаторлар ўртасидаги социалистик мусобақа яхши натижалар берди. Биз контрактация планини ошириб бажардик. Ҳар гектар ердан 34 центнердан ҳосил топширилди. Далада қолган пахтани ҳисоблаб чиқиб, яна гектаридан камида 2—3 центнердан ҳосил йиғиб олишни мўлжалламоқдамиз.

Мўл ҳосил катта даромад келтирди. Ҳозиргача 7 миллион сўм даромад олинди. Бу, ўтган йилдагига қараганда 2 миллион сўм кўп демакдир. Биз бу йил колхозчиларнинг ҳарбир меҳнат кунига 10 сўмдан пул, 3 килограммдан ғалла тақсимлашни планлаштирмоқдамиз. Пахтадан юқори ҳосил етиштирган Абдувоҳид Тўрабеков, Раҳматча Холматов ўртоқлар бошлиқ бригада а'золари айниқса кўп даромад қиладилар, чунки бу бригадаларда ҳар гектар ердан 36—37 центнердан пахта топширилиб, социалистик мажбурият ошириб бажарилган.

Жуда кўп хўжалик бу йил айниқса кўп пул ва ғалла олади. Масалан, ўртоқ Жумақул Худойқулов оиласида 4 киши ишлайди. Бу оила 7 тоннага яқин ғалла ва 30 минг сўмга яқин пул олади.

Пахтачиликни ривожлантиришда фидокорона меҳнат қилиб, фаровон турмуш кечиришга муваффақ бўлмоқдамиз. Колхозимиз қишлоғи сўнгги 2—3 йил ичида жуда ўзгариб кетди. Шу йилнинг ўзида 15 хўжалик учун янги уй қуриб бердик.

Дун'ёда энг демократик Конституция бўлган — Совет Конституцияси қуёши остида янада маданий ва фаровон турмуш кечирмоқдамиз. Биз бунинг учун жонажон Коммунистик партиядан ва севикли Совет ҳукуматидан чексиз миннатдормиз. Пахтакорларимиз ана шу меҳрибонликка жавобан, қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини, шу жумладан пахта ҳосилини янада кўпайтирадилар. Биз келгуси йилда янги, прогрессив методларни дадиллик блан қўлланиб, ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил етиштириш учун курашамиз.

С. ЖОНЗОҚОВ,

Юқоричирчиқ районидаги Сталин номли колхознинг раиси.

Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинатининг ишчилари комбинат қошидаги бир кунлик дам олиш уйида яхши маданий дам олмоқдалар. Бу ерда дам олучиларнинг роҳат қилиб, хордиқ чиқаришлари учун барча шароитлар яратиб берилган. Биров шахмат, биров шашка, биров биллиард ўйнайди, биров радио эшитади. Умуман ким нимани ҳохласа шу нарса муҳай'ё.

Суратда: бир группа дам олучилар сухбатлашмоқдалар.

В. Салов фотоси.

Пахтанинг сўнгги граммигача сра нобуд қилмай давлатга топширайлик, кузги-қишки ишларни ҳамма жойда намунали ўтказайлик!

Пландан ташқари 250 тонна пахта топширилди

СИРДАР'Ё, (Телефон орқали олинди). Райондаги «Ҳақиқат» колхозининг а'золари Конституция кунини меҳнат муваффақиятлари блан кутиб олмоқдалар. Ма'лумки, колхоз пахта тайёрлаш планини районда биринчи бўлиб бажарган ва пландан ташқари 250 тонна пахта топшириш тўғрисида мажбурият олган эди.

«Ҳақиқат» колхозининг азамат пахтакорлари ўз сўзларининг устидан чиқиш учун астойдил курашдилар ва мажбуриятни шараф блан адо этдилар, давлатга пландан ташқари 250 тонна пахта топширишга эришдилар. Далаларда қолган ҳосилни териб олиш қизгин давом этмоқда. Шунингдек, кузги шудгорлаш ишлари ҳам намунали олиб борилаётир.

Бригадалар ўртасидаги социалистик мусобақада ҳозир ҳам Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Сафар Холматов бошлиқ бригада олдинда кетаётир. Бу бригада а'золари шу кунгача ҳар гектар ердан 46 центнердан пахта топширдилар ва гектаридан олинадиган ҳосилни 50 центнерга етказиш учун зўр ғайрат блан курашмоқдалар.

— Пахтакорларимиз,—дейди колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Йўлдошева,—гектаридан 35 центнердан ҳосил топшириш тўғрисидаги мажбуриятларини бажариш учун ҳаракат қилмоқдалар. Ҳозиргача ҳар гектар ердан 34,8 центнердан ҳосил топширилганлиги бунинг яққол далилидир. Биз бу йил янги ерлардан мўл ҳосил етиштириш мумкин эканлигини исбот қилиш ва буни амалда янгийўлли пахтакорларга кўрсатиш учун курашмоқдамиз. Ўтган йилларда шуҳрат қозониб келган янгийўллилар Мирзачўл ерларида мўл ҳосил етиштирилаётганлигини кўриб, ўзларига тегишли хулоса чиқариб оладилар, деб ишонамиз.

«Ҳақиқат» колхозининг пахтакорлари келгуси йил мўл ҳосили учун мустаҳкам замин яратмоқдалар. Улар 1955 йилда гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштиришга қарор қилдилар.

Гектаридан 37,8 центнердан ҳосил олинди

Оржоникидзе районидаги Маленков номли, Киров номли колхозларнинг а'золари пахтачиликни ривожлантириш учун курашиб, катта муваффақиятларга эришмоқдалар. Маленков номли колхоз 815 гектар ернинг ҳар гектаридан 37,8 центнердан пахта топшириб, йиллик планни бажарди.

Бригадалар ўртасидаги социалистик мусобақада ўртоқ Н. Ўртоев бошлиқ бригада муваффақият қозонди. 72 гектар ернинг ҳар гектаридан 44 центнердан пахта топширилди.

Маленков номли колхоз а'золари бундай муваффақиятларга агротехника қоидаларини ҳамавақт тўғри амалга ошириш ва илғорлар тажрибасини муваффақиятли қўлланиш туфайли эришдилар. Колхозда барча дала ишлари ўз вақтида ва юқори сифатли қилиб ўтказилди, ғўзани суғоришга алоҳида э'тибор берилди. Ғўзани суғориш унинг ҳолатига ва ер шароитига қараб ўтказилди. Вақтида озиқлантирилган ва белгиланган муддатларда қониб сув ичган ғўзалар яхши ривожланди, кўп кўсак тугди, бу кўсаклар эса тўлишиб етилди ва барвақт очилди. Натижада колхоз пахта теримига эрта тушди ва уни зўр уюшқоқлик блан ўтказди.

Шунингдек, райондаги Киров номли колхоз а'золари ҳам 468 гектар ернинг ҳар гектаридан 37,6 центнердан пахта топшириб, йиллик планни шараф блан бажардилар. Раҳимов, Туробов ўртоқлар бошлиқ бригадалар гектаридан 39 центнердан ҳосил топширишга эришдилар.

Районнинг бу илғор колхозларида шу кунларда келгуси йил мўл ҳосили учун кураш ҳартарафлама кучайтириб юборилди. Азамат колхозчилар пландан ташқари пахта етказиб бериш блан бирга, кузги-қишки ишларни ҳам муваффақиятли ўтказмоқдалар. Маленков номли, Киров номли колхозларнинг а'золари пахтачиликни янада ривожлантириш юзасидан бўлиб ўтган кенгаш қатнашчиларининг Мурожаатига амалий иш блан жавоб бериш учун курашмоқдалар. Бу колхозларнинг пахтакорлари келгуси йилда янги ва прогрессив методларни қўлланиш йўли блан пахта ҳосилини янада ошириш режаларини тузмоқдалар.

Бу иккала колхозда ғўзапоя юлиш, ерларни ғўзапоядан тозалаш ва кузги шудгорни ўтказиш ишлари муваффақиятли бажарилмоқда. Киров номли колхоз а'золари ҳозиргача 110 гектар ерни ғўзапоядан тозаладилар ва шундан 80 гектари юқори сифатли шудгор қилиб қўйилди.

Юқори ҳосилли колхоз а'золари яна гектаридан 3—4 центнердан пахта топшириш тўғрисидаги мажбуриятларини шараф блан бажариш учун курашмоқдалар.

М. АДИЗОВ,
М. СОДИҚОВ.

Қолоқларни илғорлар даражасига етказиш керак

ЯНГИЙЎЛ, (ЎзТАГ). Ворошилов номли қишлоқ хўжалик артелининг а'золари пахтачиликни янада ривожлантириш масалалари юзасидан чақирилган кенгаш қатнашчиларининг Мурожаатини амалий равишда муҳокама қилмоқдалар.

— Ҳосилни ошириш, орқада қолаётган бригадаларни илғорлар даражасига етказиш — қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришнинг резервларидан бири ҳисобланади. Бу Мурожаатда жуда тўғри кўрсатилган, — деди колхоз правлениесининг раиси Одил Норматов.— Бу йил колхозимиз 841 гектардан ортиқ ерга чигит экиб, гектаридан ҳозирдаёқ 32 центнердан ҳосил олди. С. Муҳиддинов, А. Бойқўзиев ва ўз ишининг кўзини биладиган кишилар раҳбарлик қилаётган илғор бригадалар эса анча ортиқ пахта териб олдилар. Колхоз правлениеси ҳамма звено ва бригадаларнинг агротехника қоидаларига риоя қилишлари, ўғитни ерга ўз вақтида солишлари, ғўзани ўз вақтида суғориш ва қатор ораларини парвариш қилиш устидан бундан буён қаттиқ кўзатиб боришга қарор қилди.

Тожикистон пахтакорлари тажрибасидан

Янги методни янги агротехника асосида қўлланайлик

В. РЕДКИН,
Куйбишев номидаги совхознинг бош агрономи (Тожикистон ССР).

Чигитни 45х45 сантиметр схемаси асосида квадрат шаклда уялаб экиш — янги иш.

Куйбишев номидаги бизнинг совхозимиз Вахш водисида энг катта хўжаликдир. Бизнинг совхозимизда пахтанинг ўзи 6550 гектар майдонни ташкил этади.

Совхоз 1950 йилда ташкил қилинган бўлиб, у вақтда фақат 2400 гектар ерга чигит экилар, ҳар гектар ердан олинган ҳосил 18 центнердан ошмас, ҳар центнер пахтанинг таннархи юқори бўлар эди.

Бора-бора пахта ерлари кўпайди, лекин пахта ҳосили ва ҳар тонна пахтанинг таннархи аввалгича қолаверди. Турган гап, биз бунга рози бўлаолмас эдик. Ана шундан кейин ҳосилни кўтариш йўлларини астойдил қидирабошладик.

1951 йилда биз қатор ораларининг кенглигини 70, 60 ва 45 сантиметр қолдириб чигит экиш тажрибасини ўтказдик. Қатор ораларининг кенглиги 70 сантиметр бўлган участкаларда ғўзалар яхши ўсди. **Қатор ораларининг кенглиги 60 ва 45 сантиметр бўлган участкалардагига қараганда бу ғўзаларда кўсаклар катта-катта бўлиб етишди. Аммо ҳосилни йиғиштириб олиш натижалари шуни кўрсатдики, қатор ораларининг кенглиги 60 сантиметр қилиб қолдирилган далаларда ҳар гектар ерда ҳосилнинг ўсиши 3 — 4 центнер бўлди, қатор ораларининг кенглиги 45 сантиметр қилиб қолдирилган далаларда эса ўсиш 6—8 центнерни ташкил этди.**

Кенгроқ миқ'ёсда ўтказилган тажрибалар қатор ораларини торайтириш, я'ни ҳар гектар ердаги ғўза тупларининг миқдорини кўпайтириш пахта ҳосилини оширишнинг жуда катта резерви эканлигини кўрсатди. Қуйидаги рақамлар бунинг далилидир. Қатор ораларининг кенглиги 60 сантиметр бўлган ҳар гектар ерда ғўза тупларининг сони яна 10 — 15 минг туп ортиқ, жам'и 75—85 мингга етган бўлса, қатор ораларининг кенглиги 45 сантиметр қилиб қолдирилган далаларда ғўза тупларининг миқдори гектарига 20 — 30 минг туп кўпайди ва 90 — 110 мингтага етди.

Шундай қилиб, ҳосилни ошириш йўли топилди. Лекин биз бу блан қаноатланиб қолмадик. Чунки қўл меҳнати аввалгидек кўп сарф бўлмоқда эди ва етиштирилган пахтанинг таннархи ҳам аввалгидек юқори эди.

1954 йилда совхоз пахтакорлари 1000 гектардан кўпроқ ерга чигитни янги усул блан — квадрат шаклда уялаб экдилар. **Натижа квадрат шаклда уялаб экиш усули фойдали эканлигини кўрсатди. Биринчидан, бу усулни қўлланганда қўл меҳнати 2—3 марта камаяди; иккинчидан, ҳосил ортади; учинчидан, ҳар гектар ерда ғўза тупларининг миқдори кўпайиши натижасида ғўзанинг структураси ўзгаради, ҳамма ғўзалардаги кўсаклар деярлик бир вақтда пишади. Бу эса совуқ тушганига қадар йиғиб олинадиган ҳосилнинг процентини анча кўпайтиради.**

Бунинг исботи учун яна бир мисол келтираман. Масалан, С. Тоғаев бошлиқ бригада квадрат шаклда уялаб чигит экилган 70 гектар ернинг ҳар гектарида экин ривожланиб турган давр давомида ғўза парвариши учун 16 одам — куни сарфлади ва ҳар гектар ердан 29 центнердан ҳосил йиғиб олди, далаларда яна 2 — 3 центнердан пахта бор. Б. Қурбонова бошлиқ бригада эскича, узунасига чигит экиш усулини қўлланиб, деярлик бир хилдаги шароитда ҳар гектар ерда ўрта ҳисобда 46,4 одам — куни сарфлади ва ҳозиргача ҳар гектар ердан йиғиб олган пахтаси 24 центнер бўлди, далаларда яна 2—3 центнердан пахта бор.

Экишнинг янги методи қандай агротехника усулларини қўлланилишини талаб қилади? Кузги шудгорлаш аввалгидек биринчи даражали аҳамиятини йўқотмайди. Бу ишни ноябрьда ва декабрьнинг биринчи ярмида ўтказмоқдамиз. Кузги шудгорлаш вақтида ер 30—35 сантиметр чуқурликда ҳайдалмоқда.

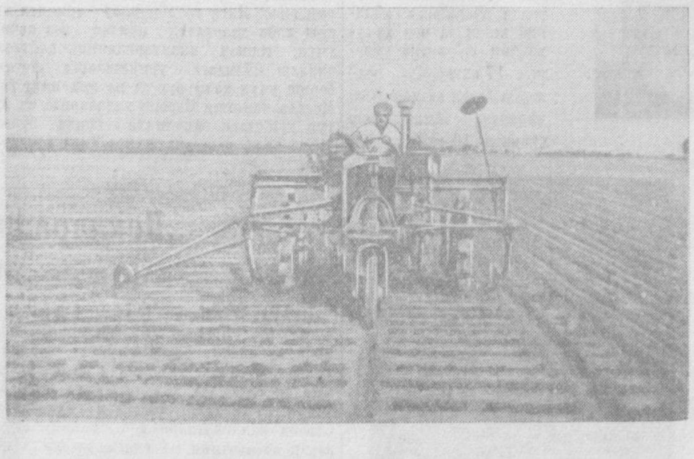

Тажриба станциясида ғўзани механизация асосида ягана қилинмоқда.

Чигит экиш олдидан биз ҳамма далаларда эгатлар очамиз ва суғорамиз. Еросты сувлари яқин бўлган далаларда эса чигит экишдан олдин сув бериш шарт эмас.

Экишдан аввал суғориш шунинг учун зарурки, квадрат шаклда уялаб экиш методи қўлланилганида, экилган чигитларни бир вақтда ундириб олиш керак. Бу — экинни машина блан яганалашни енгиллаштиради.

Чигит экишни қисқа муддатларда — 7—10 кун ичида ўтказмоқдамиз. Ҳозирча чигитни қаторларнинг узунасига қарата экмоқдамиз, чунки ҳозирча чигитни квадрат шаклда уялаб экадиган сеялкалар йўқ. Узунасига экканда чигит бирмунча кўпроқ сарф бўлади, ҳар гектар ерга 120 — 130 килограмм чигит экилади, лекин практика бунинг яхши натижа беришини кўрсатди.

Униб чиққан ёш ғўзаларда 1—2 та баргча пайдо бўлганидан кейин, уларни машина блан яганалашга киришамиз. Бунинг учун торайтирилган қатор ораларида ишлашга мувофиқланган тракторлардан фойдаланмоқдамиз. Агар дала тоза бўлса, У вақтда культиваторга ё гусиние лапки, ёки пичоқлар ўрнатамиз.

Трактор экин қаторларининг кўндалангига қараб юргизилади. Тракторнинг тикка бориши учун биринчи марта режа тортамиз. Бу шароитда тракторчи «универсал»нинг маркерларини пастга тушириб қўяди.

Лекин Тошкент областининг пахтакорларига эслатиб ўтиш керакки, **визир бўйича машина блан яганалаш керак эмас, чунки бунда тракторчи тракторни тўғри издан юргизаолмаганлигидан, кейинчалик яна трактор юрганида қийинчиликлар туғилади ва ҳатто экинга зарар етиши мумкин.**

Биз ягана лашни тамомлаганимиздан кейин ғўза тупларини тўғрилаб тиклаб қўямиз.

Бу ишларни ўтказганда кишилар қаторларнинг кўндалангига юргизилиши керак. Бу ҳолда колхозчи уядаги ортиқча тупларни олиб ташлаганида, экиннинг шахмат тартибида тўғри бўлишини та'минлайди. Кишилар қаторларнинг узунасига қараб юрганда эса, ба'зан квадратларни тўғрилайман деб, керакли тупларни юлиб ташлашлари эҳтимол.

Пахтанинг сортига қараб ҳар уяда 2 тупдан 3 тупгача ғўза қолдирилади. Совет пахта сортларидан бўлган ғўзаларни ҳар уяда 2—3 тупдан қолдирамиз. Бундай қилганда ҳар гектар ерда 100 — 120 минг туп ғўза бўлади. Бир уяда 2 туп қолдирилса, шунинг ёнидаги уяда 3 туп қолдириб, шу тарзда навбатлаштириб бориш ма'қул бўлмоқда.

Узунасига ва кўндалангига биринчи марта культивация ўтказилганидан кейин экинни озиқланитришга киришамиз. Биринчи озиқлантириш вақтида азотни камроқ соламиз, чунки ёш ғўзаларга уни кўп бериб бўлмайди. Тахминан ҳар гектар ерга 70 килограммча азот, 100 килограммга яқин фосфор ва тахминан 200 килограмм гўнг солинади. Булар аралаштирилган бўлади.

Экин ривожланиб турган даврда биз ғўзаларни 3 марта, айрим участкаларда эса 4 марта озиқлантирамиз. Ҳар гектар ердаги экин учун жам'и 300—350 килограмм суперфосфат, 250 килограммдан 300 килограммгача селитра сарфлаймиз. Кузги шудгорлаш олдидан ҳар гектар ерга 300 килограммга яқин суперфосфат солмоқдамиз.

Экинни суғоришга алоҳида э'тибор бериш керак. Суғориш — экинни парвариш қилишда асосий ўрин тутади, у ғўзаларнинг биртекис ривожланишига, баравар пишишига ёрдам беради.

Биз биринчи суғоришни ўтказиш учун унча шошилмаймиз. Биринчи суғоришни экин ялпи шоналаган даврда бошлаймиз. Эрта муддатларда суғорганда, ғўзалар нозиклашиб қолади, илдизлари яхши ривожланмайди, бу ҳол ҳосил олишини секинлаштириши мумкин.

Биринчи суғориш кечикканида қандай ҳодиса юз беради?

Ғўза илдизларига янги сув бормаганида, илдизлар сувни тупроқнинг қуйи қатламларидан олишга интилади. Бунда экин илдизлари ёнига ўсмай, пастга қараб ўсади. Илдизларнинг бундай ривожланиши қатор ораларини ишлашни енгиллаштиради, ғўза тупларининг қирқилиб кетишини тугатади. Бундан ташқари, ғўза ўзи учун керакли нарсаларни ўзи топишга ҳаракат қилиши орқасида унда сувсизликка бардош бериш сингари яхши хислат пайдо бўлади.

Экин ялпи шоналаган, гуллаган ва ҳосил тугаётган вақтида тез-тез суғорамиз, лекин сувни жилдиратиб оқизамиз. Бу йил экин ривожланиб турган бутун давр давомида 8 — 9 марта суғордик.

Жам'и 4 — 5 марта узунасига ва 3 — 4 марта кўндалангига культивация ўтказиб, бу ишни июльнинг охирида — август бошида тамомламоқдамиз. Культивацияни 12 — 14 сантиметр чуқурликда ўтказмоқдамиз.

Ғўза қатор ораларини икки томонлама ишлаш натижасида ер яхши юмшаб, кейинги муддатларда культивация ўтказиш эҳтиёжи камаяди, ба'зан эса сра эҳтиёж келмайди. Шу блан бирга кетмон чопиғи ҳам керак бўлмай қолади. Экинни қўл блан ўташ учун ҳар гектар ерда фақат 2—3 одам куни сарф бўлмоқда.

Биз ингичка толали пахта ва одатдаги совет пахта сортларининг ҳосилини анча оширганлигимиз, бир центнер пахта етиштиришнинг таннархини 100—120 сўм миқдорида камайтираолганлигимиз чигитни квадрат шаклда уялаб экиш методи фойдали бўлганлигининг далилидир.

Лекин шуни айтиш керакки, бу шубҳасиз прогрессив метод ҳали назарий жиҳатдан асосланган эмас. Бу соҳада яна кўп масалаларни ҳал қилиш керак. Шу сабабдан ҳарбир агроном квадрат шаклда уялаб экиш методини жорий қилиш ишига алоҳида жиддий э'тибор блан қараши лозим.

Қишлоқ хўжалигини тўла механизациялаш учун барча имкониятларни ишга соламиз

Заводнинг темир йўл цехидан ишчилар тайёрлаган турли хил қишлоқ хўжалик машиналари, асбоб-ускуна ва запас қисмлар ортилган эшелонлар ҳар куни бепоён мамлакатимизнинг барча область ва республикаларига жўнаб туради. Ҳозирги кунларда «Чирчиқсельмаш» эмблемаси босилган машиналарни Грузия, Сибирь, Узоқ Шарқдаги ва Ватанимизнинг бошқа районларидаги колхоз ва совхоз далаларида учратиш мумкин. Завод ишлабчиқарган плуглар Қозоғистон ва бошқа қардош республикаларда ҳам қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштиришда муваффақият блан ишлатилмоқда.

Завод коллективи социалистик қишлоқ хўжалигимизни тўла механизациялаштиришга солмоқли ҳисса қўшаётир. Корхона ишчилари ва инженер-техник ходимлари партия ва ҳукуматимизнинг социалистик қишлоқ хўжалигимизни янада зўр бериб ривожлантиришга қаратилган улуғвор программаларини амалга ошириш учун тинмай кураш олиб бормоқдалар. Натижада меҳнат унуми йилдан-йилга тобора ошмоқда, маҳсулот ишлабчиқариш кўпаймоқда. Тўртинчи бешйилликнинг охирги йилига нисбатан маҳсулот ишлабчиқариш 1951 йилда 30,5 процент, 1952 йилда 32,6 процент, 1953 йилда 41,4 процент ва 1954 йилнинг 10 ойи ичида эса 1950 йилнинг 10 ойидагига нисбатан 84 процент оширилди. Бешинчи бешйилликнинг 3 йилу 10 ойи ичида завод ишчилари пландан ташқари 9 миллион 430 минг сўмлик маҳсулот ишлаб бердилар. Меҳнат унуми 1951 йилда планда белгилангандан 37,2 процент оширилган бўлса, 1954 йилнинг 10 ойида қарийб 55 процент ошди.

Заводда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг таннархини тобора пасайтириб бориш учун изчил кураш олиб борилмоқда. Ишлабчиқарилаётган маҳсулотнинг таннархи 1951 йилда 1950 йилга нисбатан 13,5 процент камайтирилган бўлса, 1952 йилда 1951 йилга нисбатан 19,3 процент камайтирилди.

Бешинчи бешйиллик бошидан буён ўтган давр ичида хомаш'ё, металл, электр қуввати ва бошқа материалларни тежаб-тергаб ишлатиш ҳисобига давлатнинг 2 миллион сўмга яқин маблағи иқтисод қилинди.

Бундай юқори кўрсаткичларга кўп иш процессларини механизациялаштириш, янги прогрессив иш методларини кенг қўлланиш, мавжуд машина механизмларидан мумкин қадар унумли фойдаланиш ва ишлабчиқариш процессларига кўплаб ихтиро'чилик таклифларини жорий қилиш туфайли эришилди. Агар 1951 йилда ишлабчиқариш процессларига 98 ихтиро'чилик таклифлари татбиқ этилган бўлса, 1954 йилнинг фақат 10 ойи ичида 200 дан ортиқ рационализаторлик таклифлари амалга оширилиб, 1 миллион сўмдан ортиқ маблағ иқтисод қилинди, меҳнат унуми анча оширилди ва маҳсулот сифати яхшиланди.

Илгари заводнинг қуюв цехларида детальлар ишлабчиқариш қўл кучи блан бажарилар эди. Пўлат эритиш печьларидан махсус челакларга қуйилиб, қолипларга ташиб келинар ва бу ишда ўнларча ишчи банд бўлар эди. Завод конструктори ўртоқ Тарасов қуюв цехларида детальларни центробеж усули блан ишлабчиқаришни таклиф қилди. Унинг таклифи блан қуюв цехида махсус конвейер тайёрланди, қолиплар айланиб турган конвейерга ўрнатилади. Металл эритиш печьлари ёнида қолипларга қуйилиб, конвейер бирнеча метр айлангандан сўнг совиган детальлар қолиплардан олиб ташланади. Шунингдек, металлни қолипларга қуйиш ишлари ҳам механизациялаштирилди. Цехда махсус кран ўрнатилиб, қолипларга қуйиш учун эритма шу кран ёрдами блан олиб келинадиган бўлди. Конструктор ўртоқ Тарасовнинг бу қимматли таклифининг амалга оширилиши детальлар ишлаб чиқаришни қарийб беш баравар ошириш имконини берди.

Илгари машиналарнинг ғилдираклари бирнеча цехларда тайёрланар эди. Тайёрлов цехида керакли ўлчовдаги загатовкалар қирқилиб, улар темирчилик-пресс цехида штамп станокларида биринчи операциядан ўтказилар, шундан сўнг бу детальлар механика-йиғув цехига жўнатилиб, бу ерда йиғилиб, тайёрлаб чиқарилар эди. Бу иш ҳам такомиллаштирилди. Ҳозир ғилдиракларнинг ҳамма процесслари қуюв цехларининг бир участкасида бажарилади. Бу тадбир ҳам меҳнат унумини бирнеча марта ошириб, харажатни камайтирди.

Механизация цехининг слесари ўртоқ Муравских ҳам иш процессларига кўп янгиликлар киритди. Масалан, темирчилик пресс цехида НКУ—2,8 машинасининг муҳим бир детали икки операцияда ва икки станокда ишланар эди. Ўртоқ Муравскихнинг таклифи блан бу детальлар бир станокда ва бир операцияда бажариладиган бўлди. Натижада машина детальлари ишлаб чиқариш икки баравар тезлашди. Ўртоқ Муравских НКУ—2,8 машинасининг тукопроводларини ишлабчиқариш процессига ҳам муҳим янгилик киритди. Унинг таклифи блан илгари 7 нуқта блан пайванд қилинган тукопроводларнинг воронкалари фақат 4 нуқта блан пайванд қилинадиган бўлди. Бу тадбир ҳам воронкалар ишлабчиқаришни бирнеча ўн процентга оширди.

3-нчи механика йиғув цехининг рационализаторлари меҳнат унумини янада ошириб, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришга қаратилган муҳим ишларни олиб бормоқдалар. Улар ишлабчиқариш процессларига муҳим ихтиро'чилик таклифларини киритиб тобора юқори кўрсаткичларга эришиш учун курашмоқдалар. Илгари НКУ—2,8 машинасининг шестерналари фрезер станокларида бир донадан ишланган бўлса, цехнинг ёш техникларидан Чуенко ва Чекуров ўртоқлар кашф этган янги асбоб ёрдами блан ҳозир 20 донадан деталь бирйўла ўрнатилиб, ишланади. Ёш техникларнинг ана шу тадбири машина шестерналари ишлабчиқаришни беш баравар оширишни та'минлади. Чуенко ва Чекуров ўртоқлар фақат шу йилнинг ўн ойи ичидагина меҳнат унумини янада ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган 28 та рационализаторлик таклифларини ишлабчиқаришга татбиқ этиб, давлатнинг 120 минг сўм маблағини тежашга ёрдам бердилар.

Завод энергетиклари ҳам ижодий ташаббускорликни кун сайин оширмоқдалар. Уларнинг ишлабчиқаришга жорий этилган ўнлаб таклифлари асосида завод электр хўжалиги реконструкция қилиниб, бирнеча трансформатор ва электр асбоблари бўшатилди. Энергетиклар шу йилнинг ўтган вақти ичида 50 минг сўмлик ёки бир миллион киловатт-соатдан кўпроқ электр қувватини тежаб қолишга муваффақ бўлдилар.

Конструкторлар ишлаб чиқарилаётган машиналарни такомиллаштириш ва машиналарнинг сифатини тобора яхшилаш учун кескин кураш олиб бормоқдалар. Заводда биринчи марта «С—11» «С—18» маркали тирковлар ўзлаштирилиб, буларнинг биринчи партияси Кустанай областидаги қўриқ ва бўз ерларда синовдан ўтказиш учун жўнатилди. У ердаги механизаторлар тирковларнинг бирқанча камчиликларини кўрсатиб бердилар. Завод конструкторлари шу асосда бу машинанинг янги конструкциясини ишлаб чиқдилар. Тирковларнинг ғилдираклари ва бошқа қисмларига анча ўзгартишлар киритилди. Биз яқин кунлар ичида ўзлаштирилаётган қўриқ ва бўз ерларга янги такомиллаштирилган кучли тирковлар етказиб берабошлаймиз.

Бу йил конструкторлардан Ян ва Хван ўртоқлар пахтани машина блан культивация қилишни синчиклаб ўрганиш ва завод ишлаб чиқарган машиналарнинг қандай ишлаётганини кўриш учун Сирдар'ё, Пахтакор, Оржоникидзе ва бошқа районлардаги пахта далаларига бориб келдилар. Бу районларнинг МТС ишчилари ва ходимлари НКУ—2,8 машинасининг тукопроводлари яхши ишланмаганлигини, иш вақтида уларнинг узилиб кетиши каби ҳоллар юз бераётганини айтдилар. Завод конструкторлари икки ой давомида машинани такомиллаштириш устида ишладилар. Машина тукопроводларининг конструкциясига бирмунча ўзгартишлар киритилди, уларга модернизация қилинган тукопроводлар ўрнатилади. Культиваторларнинг детальларини ишлабчиқариш ҳам такомиллаштирилди. Машинанинг 35 узелидан 18 тасига муҳим ўзгартишлар киритилди. Ҳозир завод конструкторлари машиналарнинг кўпгина детальларини прокатдан тайёрлаш ўрнига пўлатдан қуйишни жорий қилиш устида ишламоқдалар. Агар бу тадбир амалга оширилса, машина детальларини ишлабчиқариш яна ўнларча процент оширилади ва социалистик қишлоқ хўжалигимизга янада кўпроқ машиналар етказиб берилади.

Москва шаҳри илғор саноат корхоналарининг коллективлари меҳнат унумини янада ошириб, бешинчи бешйиллик планни муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани бошлаб бердилар. Москвалиларнинг бу ажойиб ташаббусини мамлакатимизнинг ҳамма саноат корхоналари коллективлари сингари заводимизнинг ишчи ва хизматчилари, инженер-техник ходимлари ҳам қизғин қувватладилар. Коллектив ўн ойлик давлат топшириғини ялпи маҳсулот бўйича 108 ва товар маҳсулоти бўйича 108 процентга етказиб бажарди. Ўн ой ичида коллектив пландан ташқари 1500 та пахта сушилкаси, НКУ—2,8 машинаси учун 2.000 комплект запас қисмлар, 250 та янги чеканка машинаси, 800 та культиватор, 100 та кўрак териш машинаси ва бошқа кўп маҳсулотлар ишлаб чиқарди. Шу йилнинг ўтган вақти ичида темирчилик-пресс цехининг штамповшиги, Чирчиқ шаҳар Советининг депутати Ольга Потапенко, 2-нчи механика йиғув цехининг токарьларидан Сачков ва Халилов, асбобсозлик цехининг рандаловчиси Шейхаметов каби 996 ишчи йиллик ва бирярим йиллик топшириқларни бажариб, навбатдаги бешйиллик ҳисобига маҳсулот топшираётирлар.

Пойтахт ишчиларининг юксак ватанпарварлик ташаббуси коллективимизни янги меҳнат ғалабаларига илҳомлантириб юборди. Завод ишчи, хизматчи ва инженер-техник ходимларининг бўлиб ўтган умумий йиғилишида коллективимиз ўз зиммасига бешинчи бешйиллик планни муддатидан илгари — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 38 йиллигигача бажариш, меҳнат унумини 1950 йилдагига нисбатан 60 процент ошириш ва маҳсулот таннархини келгуси йилда 1954 йилга нисбатан 5 процент камайтириш мажбуриятини олди. Шу кунларда коллективимиз ана шу олинган социалистик мажбуриятни шараф блан бажариб, социалистик қишлоқ хўжалигимизга кўплаб юқори сифатли машиналар етказиб бериш учун барча имкониятлардан кенг фойдаланиб ишламоқда.

Лекин корхонада меҳнат унумини янада ошириш ва маҳсулот ишлабчиқаришни тобора кўпайтириб боришга тўсқинлик қилаётган камчиликлар ҳам мавжуд. 3-нчи механика-йиғув цехида конвейер қурилмоқда. Конвейер қурилиши бошланганидан бери кўп вақт ўтганига қарамай, у ҳанузгача ишга туширилгани йўқ. Шунингдек, 2-нчи механика-йиғув цехида ҳам машиналарнинг узельларини бўяш учун иккита конвейер қуриш ишлари кечиктириб юборилмоқда. Айниқса, завод қуюв цехларида жиддий камчиликлар бор. Қуюв цехларининг қолиплаш составини тайёрлаш участкаси жуда ҳам тор. Планда янги марказий қолиплаш составини тайёрлаш участкасини қуриб, фойдаланишга топшириш белгиланган эди. Бу ҳам бажарилмай келмоқда.

Асбобсозлик цехининг коллективи ҳам ўз вазифасини кўнгилдагидек бажармаётир. Кўпгина штамп ва асбоб-ускуналар ўз вақтида тайёрланмайди. Шунинг учун бирқанча операциялар механизациялаштирилмай келмоқда. Конструкторлик бюросининг фаолиятида ҳам кўп камчиликлар бор. Бюрода чертёжлар ва техника ҳужжатлари белгиланган муддатда тайёрланмайди. Ба'зан ишланган чертёжлар нотўғри бўлиб чиқади. Чертёжларнинг нотўғри ишланиши кўп детальларнинг бракка чиқарилишига олиб келаётир.

Корхонада илғор ишчилар сони тоборо ўсмоқда. Масалан, ремонт-механика цехининг токари ўртоқ Нургалиев детальларни жадал усул блан ишлаб, меҳнат унумини 3—4 баравар оширишга эришаётир. Лекин ўртоқ Нургалиев сингари тезкорларнинг иш методлари кенг ишчилар ўртасида пропаганда қилинмаётир. Детальларни жадал усул ва куч блан ишлаш учун кўпгина станоклар шу вақтгача модернизация қилинмаган. Мана бу камчиликлар меҳнат унумини янада ошириб, маҳсулот ишлабчиқаришни кўпайтиришга халал бераётир.

Яқинда республикамиз пойтахти Тошкентда пахтачиликни янада ривожлантириш масалалари юзасидан бўлиб ўтган кенгашда 1958 йилга келганда 600 минг гектар ўрнига камида 750 — 800 минг гектар ерни ўзлаштириш ва пахта майдонларини 1550 — 1600 минг гектарга етказиш зарурлиги, республикамиздаги колхоз ва совхозларда суғориладиган бутун экин майдонларини 2,5 миллион гектаргача кенгайтириш лозимлиги кўрсатилди.

Кенгашда социалистик қишлоқ хўжалигимизни кескин суратда механизациялаш зарурлиги кўрсатилиб, қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқарувчи корхоналар олдига шарафли ва мас'улиятли вазифалар қўйилди. Заводимиз коллективи ана шу вазифаларни муваффақият блан бажаришда катта роль ўйнаши керак. Шунинг учун биз юз бериб келаётган камчиликларни тезда бартараф қилиб, заводимиз коллективи олдига қўйилган вазифаларни ҳамда бешинчи бешйиллик планларни муддатидан илгари адо этиш ҳақидаги социалистик мажбуриятимизни бажариш учун астойдил меҳнат қиламиз. Бешинчи бешйиллик планни тўла ва ошириб бажариш учун бизда ҳамма имкониятлар мавжуд.

В. ПЕТРИКИН,
«Чирчиқсельмаш» заводининг директори,
Е. БЕЛОВ.
завод бош инженери

Революцион ўтмиш ёдгорликлари

Мамлакатда Совет ҳокимияти барпо этилгач, Тошкент меҳнаткашлари Совет ҳокимиятини барча душманлардан ҳимоя қилиш ва уни янада мустаҳкамлашда, социализм асосларини барпо этиш учун курашда республикамизнинг барча меҳнаткашларига ўрнак бўлдилар. Эндиликда Тошкент гуллабяшнаётган социалистик Ўзбекистоннинг пойтахти бўлиб қолди.

Тошкентдаги бирқанча уйларнинг деворларига пойтахтимизнинг шонли революцион ўтмишидан дарак берувчи лавҳалар ўрнатилган.

...1905 йилнинг кузи. Бутунроссия сиёсий стачкаси бутун мамлакат бўйлаб, шу жумладан собиқ Туркистон ўлкаси территориясига ҳам ёйилди. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Шарқшунослик институти жойлашган бинонинг деворига ўрнатилган мармар лавҳа ана шу стачка кунларида Тошкентда юз берган қонли воқиаларни ҳикоя қилади:

«1905 йил Бутунроссия забастовкаси қуролли қўзғолонга айланиб кетди ва чор ҳукуматини қўрқитиб юборди. 17 октябрьда подшо ён берди ва манифест чиқарди. Аммо чор ҳукмати 19 октябрьдаёқ Тошкентда шаҳар думаси ёнида митингга тинчгина тўпланган ишчиларга қарата ўт очди.

Ўрта Осиё темир йўл мастерскойида қозончи ёрдамчиси бўлиб ишловчи А. А. Королевский, конка кучери К. П. Глушков ва майда савдогар Александр Ахумянц ҳалок бўлди. 100 дан ортиқ киши ярадор бўлди ва казаклар томонидан калтакланди.

1905 йил революциясининг курашчиларига шон ва шарафлар бўлсин!».

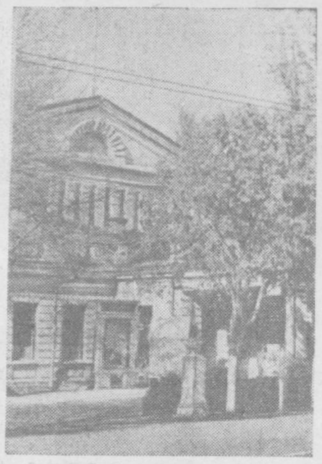

Шаҳарнинг Советская ва Гоголь кўчалари бурчагидаги бинода ишчи, солдат ва деҳқон депутатлари Тошкент Совети жойлашган эди. 1918 йилнинг июнида мазкур бинода Туркистон большевикларининг биринчи ўлка с'езди бўлиб ўтди. 1920 йилнинг февраль, май ва июнь ойларида Туркистон фронти қўшинлари қўмондони, РКП(б) Марказий Комитети ва Бутунроссия Марказий Ижроия Комитети Туркистон комиссиясининг а'зоси М. В. Фрунзе ҳамда РКП(б) Марказий Комитети Бутунроссия Марказий Ижроия Комитети Туркистон комиссиясининг раиси, Туркистон фронти Революцион Ҳарбий Советининг а'зоси В. В. Куйбишев ўртоқлар ана шу бинода нутқ сўзладилар.

Туркистон Ҳарбий округ офицерлари Уйи биносига ўрнатилган мармар лавҳа ҳам Партия ва Ҳукуматимизнинг отоқли раҳбарлари М. В. Фрунзе ва В. В. Куйбишев фаолияти ҳақида қимматли ёдгорлик бўлиб қолган. Шу бинода В. В. Куйбишев 1919 йил ноябрьдан 1920 йил сентябрьгача ишлаган эди. Ўша вақтда бу бинода Партия уйи ва Комсомол Марказий Комитети ҳам жойлашган эди.

«Тошкент» меҳмонхонаси. 1920 йилда ана шу бинога Туркистон фронтининг штаби жойлашган бўлиб, М. В. Фрунзе мазкур бинода ишлади.

Каганович номли завод ишчилари орасида Тошкентда бўлиб ўтган революцион воқиаларни ўз кўзи блан кўрган ва унда бевосита иштирок этган кишилар ҳали ҳам бор. 1920 йилда ҳозир Ўзбекистон Давлат филармонияси жойлашган бино залида В. В. Куйбишев ва М. В. Фрунзенинг оташин нутқларини эшитган кишилар ҳали ҳам ҳаётдир.

...Тошкент кундан-кунга гўзаллашиб бормоқда. Кўчаларни қайта қуриш планига мувофиқ бузилаётган эски бинолар ўрнида янги уй-жойлар, ма'мурий ва маданий муассаса бинолари қад кўтармоқда. Тошкентлилар айрим биноларни ўз шаҳрида бўлиб ўтган революцион воқиаларнинг ёдгорлиги сифатида эҳтиётлик блан сақлаб келмоқдалар.

Р. НИКОЛАЕВА.

Суратда: (юқоридан) 1. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Шарқшунослик институти биноси. 2. Советская ва Гоголь кўчалари бурчагидаги «Комсомол 30 йиллиги» кино-театри. 3. Туркистон Ҳарбий Округи Офицерлар Уйи. 4. «Тошкент» меҳмонхонаси. 5. Ўзбекистон Давлат филармонияси биноси.

В. Салов ва **Б. Фомичев** фотолари.

Эшонқулака етти бўрини ўлдирди

Оҳангарон районидаги Каганович номли ва Охунбобоев номли колхоз а'золари колхозчи Эшонқулака Асраевни довюрак деб айтишлари бежиз эмас. 45 яшар Эшонқулака жамоат чорва молларини йиртқич ҳайвонлардан қўриқлашда ўзининг жасурлигини бирқанча марта амалда кўрсатди.

Эшонқулака 1953 йилда колхоз ферма моллари яйлови чегарасида 4 та бўрини отиб ўлдирди. Колхоз а'зоси ўртоқ Асраев молларнинг ашаддий душмани — бўри овидаги маҳоратини 1954 йилда яна оширди. У бўри келадиган йўлларни ўргандида, уларни илинтириш учун қопқон қўйди. 28 август куни қопқонга бирданига 2 бўри илинди, айни шу кечаси иккинчи қопқонга бир тулки ҳам тушиб қолди. 3 сентябрь куни ўртоқ Асраев учта бўрини қопқонга илинтирди.

15 ноябрь куни бир бўри Охунбобоев номли колхознинг бир отини ғажиб кетди. Асраев бундан ниҳоятда ғазабланиб, бўрининг йўлини пойлаб ўтирди. Чўпонлар бўрини чўчитиб атардан ҳайдаб юбордилар. Бўри билмасдан Эшонқулака ўтирган томонга юрабошлади. Асраев бўрини кўриб унинг яқинлашиб келгунига қадар индамай турди ва орада эллик метр қолганда бўрини нишонга олди ва уни бир ўқ блан думалатди.

Каганович номли колхоз а'зоси ўртоқ Асраев 1954 йилда етти бўрини ўлдирди. Эшонқулака ҳарбир отган бўриси учун давлатдан 300 сўмдан пул олди. Каганович номли колхоз правлениеси Эшонқул Асраевнинг хизмати учун икки қўй ва икки серка блан, Охунбобоев номли колхоз правлениеси эса икки қўй блан мукофотладилар.

Т. ҲУШНАЗАРОВ.

Тинчлик ва умумий хавфсизлик сиёсатини барча тинчликсевар халқлар ма'қулламоқдалар

Европада тинчлик ва хавфсизликни та'минлаш юзасидан ўтказилган Европа мамлакатлари Кенгашининг Декларацияси ҳақида четэлларда баён қилинган фикрлар

Польша матбуотининг шарҳлари

ВАРШАВА, 3 декабрь. (ТАСС). Польша Халқ Республикасининг жамоатчилиги Европада тинчлик ва хавфсизликни та'минлаш юзасидан Европа мамлакатлари Москва кенгашининг якунларини зўр қониқиш ҳисси блан кутиб олди. Бугун марказий газеталарда Москва кенгашининг якунловчи ахбороти, Кенгашда қатнашган мамлакатлар ҳукуматларининг декларацияси, шунингдек Кенгашнинг бошқа материаллари кўзга кўринарли ўринда э'лон қилинди.

Газеталар кенгаш якунларига бағишлаб бошмақолалар ва редакцион мақолалар босмоқдалар. «Ғарбнинг реакцион пропагандаси,—деб ёзади «Трибуна люду» газетаси,—Кенгаш якунлари ҳақида индамай ўтишга уринмоқда. Броқ, Европадаги саккиз мамлакатнинг декларацияси, 600 миллион хитой халқи қўллаб-қувватлаган декларация ҳақида индамай ўтиш мумкин эмас. Янги гитлерчилар армияси тузиш каби ҳалокатли йўлдан воз кечиш учун, герман милитаризмини қайтадан тиклаш йўлидаги уринишларга хотима бериш учун ҳали фурсат ва имконият бор. Москва кенгаши Европа халқларида ва бутун дун'ёдаги тинчликка ташна бўлган барча халқларда ана шунга умид туғдиради».

«Кенгашнинг иши ва унинг якунловчи ҳужжатлари,—деб давом этдиради «Трибуна люду» газетаси,—тинчлик, демократия ва социализм лагери мамлакатларининг бузилмас бирлигини қат'иятини ва куч-қудратини намойиш қилади. Бу мамлакатлар: Париж битимларининг ратификация қилиниши бизларни қуролли кучларни ва уларнинг қўмондонликларини ташкил этиш соҳасида муштарак тадбирларни амалга оширишга, халқларимизнинг тинч меҳнатини ҳимоя қилиш учун мудофаа қобилиятимизни кучайтиришга мажбур этган бўлур эди, деб айтмоқдалар».

«Кенгашда қабул қилинган бирлашган Декларация, — деб ёзади «Глос Праци» газетаси,—Европадаги барча халқлар учун мустаҳкам тинчлик ва хавфсизликни та'минлаб бериш орзусини ифода қилади. Ғарбий давлатлар Европа халқларига душман бўлган герман милитаризми кучларини қуроллантириш йўлида зўр бериб уринаётганлари бир вақтда, Декларация тинчликни чинакам истаган ҳамма кишиларга қаратилган энг муҳим мурожаатдир. Декларация Европани янги уруш ҳалокати йўлига туширишга қаратилган уринишларга қарши курашни ўз манфаатларини кўзда тутиб кучайтиришга чақиради. Шу блан бирга, Москва Декларацияси тарихнинг тажрибасини ва халқларнинг манфаатларини менсимай тинчликсевар давлатларга қасд қилишни истаётганларнинг ҳаммасига қарши қат'ий огоҳлантиришдир.

Поляк халқи Москва Декларациясини тинчлик ва хавфсизликни та'минлашнинг муҳим программаси деб табриклайди».

«Европа халқлари,—деб давом этдиради газета,—Москва Декларациясини ўзининг самимий орзусини ифода қилган ҳужжат деб, герман милитаризмига қарши курашда ғоят қимматли ёрдам деб қабул қиладилар».

«Биз тинчликка бўлган иродамизни айтишимиз блан бирга,—деб ёзади «Глос Праци» газетаси,—тинчликни бузишни истаётганларга нисбатан огоҳлантиришимизни такрорлаймиз. Биз буни шунинг учун қилаётирмизки, тинчликни истаймиз. Биз яна такрорлаймизки, халқларимиз ўз кучларига ва битмас-туганмас резервларига ишонадилар. Уруш чиқариш ва халқларимизнинг тинч ҳаётини бузиш йўлидаги ҳарқандай уринишлар қақшатғич зарбага учрайди».

„Декларацияга чекилган имзолар халқларнинг иродасини ифодалайди...“

ПРАГА, 3 декабрь. (ТАСС). Бугун «Руде право», «Праце», «Лидова демократие», «Обрана лиду», «Земедельские новини», «Свободне слово» газеталари ва бошқа газеталар Европада тинчликни ва хавфсизликни та'минлаш юзасидан ўтказилган Европа мамлакатлари кенгашининг якунловчи ахборотини ва кенгашда қабул қилинган Декларацияни биринчи саҳифаларида катта сарлавҳалар остида босиб чиқардилар.

«Руде право» газетаси Кенгашнинг якунларини шарҳлаб бундай деб ёзади: Декларацияга чекилган имзолар ҳаётни ва тинчликни севган юз миллионларча яхши ниятли кишиларнинг иродасини ифода қилади. Декларацияга чекилган имзолар халқларнинг Европада коллектив хавфсизлик системасини барпо этишга бел боғлаганликларини ва Ғарбий Германияда қасосчи кучларнинг қуроллантирилишига асло йўл қўймасликка қат'ий қарор берганликларини ифодалайди. Бу имзолар тинчликсевар халқларнинг тинчликни ҳуш'ёрлик блан ҳимоя қилишга қаттиқ қарор берганликларини ва Париж битимлари ратификация қилинган тақдирда бирлашишга ҳамда умумий куч блан тинч қурилишни мудофаа қилишни ташкил этишга бел боғлаганликларини ифодалайди.

«Обрана лиду» газетаси ўзининг шарҳларида бундай деб ёзади: Герман милитаризмини тиклаш йўлига тушган кучлар тинчликсевар мамлакатларнинг Европага доир энг муҳим проблемаларни ҳал этишга қаратилган ҳамма таклифларини зўр бериб рад этаётган бир вақтда тинчликсевар давлатлар ўз хавфсизликларини та'минлаш учун тегишли чоралар ҳақида, шу жумладан агрессив доиралар Париж битимларини ратификация қилганлари тақдирда кўрилиши лозим бўлган ҳарбий характердаги чоралар ҳақида ўйлаб кўришга мажбур бўладилар.

„ТИНЧЛИККА ВА БИТИМГА ДА'ВАТ“

БЕРЛИН, 3 декабрь. (ТАСС). Бугун Берлиндаги ҳамма демократик газеталар СССР, Польша Халқ Республикаси, Чехословакия Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, Румыния Халқ Республикаси, Болгария Халқ Республикаси ва Албания Халқ Республикаси ҳукуматларининг Европада тинчлик ва хавфсизликни та'минлаш юзасидан ўтказилган Европа мамлакатлари Москва Кенгашида қабул қилинган Декларацияси текстини биринчи саҳифаларига катта сарлавҳалар остида тўла равишда босиб чиқардилар. Газеталар Москва кенгашининг якунловчи ахборотини ва Кенгаш ишининг якунларига бағишланган шарҳларни ҳам э'лон қилмоқдалар.

«Нейес Дейчланд» газетаси «Тинчликка ва битимга да'ват» сарлавҳали редакцион мақоласида бундай деб ёзади:

Европада тинчлик ва хавфсизликни та'минлаш юзасидан ўтказилган Европа мамлакатларининг 2 декабрьда тамом бўлган Кенгаши Европада коллектив хавфсизликни та'минлаш ва Германия масаласини ҳал этиш учун ғоят катта аҳамиятга эгадир. Париж ҳарбий битимлари авторларининг бу кенгаш ҳақида индамай қолишга ва унинг мазмунини ҳамда мақсадларини бузиб кўрсатишга қаратилган ҳарқандай найранглари ҳам буни ўзгартираолмайди.

Газета Ғарбий Берлиндаги реакцион матбуотнинг туҳматдан иборат уйдирмаларини, жумладан «Ди нейе цейтунг» деган америка газетасининг, Германия Демократик Республикасида қуролли кучлар ҳозирдаёқ ташкил қилинган, деган да'восини фош қилмоқда.

Газета Париж битимларининг ратификация қилиниши уруш чиқиши хавфини туғдиражагини ва бу битимлар Европада тинчликни та'минлаш ҳамда Германияни қайтадан бирлаштириш манфаатларига тўғри келмаганлигини уқтириб, ўз мақоласининг охирида бундай деб ёзади:

Тинчлик иши учун жиддий хавф туғдираётган бундай вазиятда, Европа мамлакатларининг Европада тинчлик ва хавфсизликни та'минлаш юзасидан ўтказилган кенгаши халқларни ва ҳукуматларни тинчликка ҳамда битимга да'ват қилди. Бу да'ват, даставвал, биз немисларга тааллуқлидир, чунки Париж битимлари даставвал Германияга таҳдид қилади. Ғарбий Германияни ремилитаризация қилишдан бош тортган тақдирдагина Германияни қайтадан бирлаштириш мумкин. Германияни қайтадан бирлаштириш ишини немислар ўз қўлларига олганларидагина Германияни қайтадан бирлаштириш мумкин. Шу сабабдан бош министри О. Гротеволь Кенгашда яна айтган талаб: «Немислар ўзингизга тааллуқли масалаларни бирга тўпланиб ҳал қилингиз!» деган талаб барча немисларнинг миллий талабидир.

Германия национал-демократик партиясининг марказий органи бўлган «Национал-цейтунг» газетаси бундай деб ёзади: Европа мамлакатларининг Европада тинчликни ва хавфсизликни та'минлаш юзасидан ўтказилган кенгаши Европада тинчликни сақлаш учун курашда янги давр бошланганлигидан дарак беради.

Ғарбий давлатлар юз берган воқиалар олдида қолдириш сиёсатини юргизиб, бу блан музокараларни истамаганликларини, балки Бонн милитаризми блан тузилган ҳарбий пактга таяниб, уруш чиқариш учун ультиматум тарзида иш кўриш ниятида эканликларини англатаётган экан, бундай ҳолда Кенгашда қатнашган давлатлар ўзларининг мудофаага тайёргарликларини кучайтириш учун ҳамма чораларни кўрадилар.

Англияда баён қилинган фикрлар

ЛОНДОН, 3 декабрь. (ТАСС). Англиядаги буржуа газеталарининг кўпчилиги Европада тинчлик ва хавфсизликни та'минлаш юзасидан Европа мамлакатлари Кенгашининг иши тамом бўлганлиги тўғрисида ва бу Кенгашда қабул қилинган қарорлар ҳақида кўзга кўринарли жойларда хабар босиб чиқардилар. Кенгаш қатнашчилари имзолаган Декларация тўғрисидаги хабарлар «Таймс» ва «Дейли мейл» газеталарида катта ўрин олган. «Таймс» газетаси Декларациянинг Рейтар агентлиги томонидан Москва радиосига асосланиб тайёрланган батафсил мазмунини босиб чиқарди.

Бошқа газеталар Декларациянинг Париж битимлари ратификация қилинган тақдирда Кенгаш қатнашчиларининг ўз хавфсизликларини та'минлаш учун янги тадбирларни кўражаклари ҳақида сўз борган қисмини қисқача баён қилиш блан чекланадилар.

Газеталар Кенгашнинг якунлари тўғрисида ўз шарҳларини бермаётирлар дейиш мумкин.

«Дейли геральд» газетаси Кенгашнинг қарорлари тўғрисидаги ҳисоботни босиб чиқармади фақат ўз обзорчиси Юэрнинг шарҳларини э'лон қилди. Юэр Декларацияда коллектив хавфсизлик масаласи юзасидан илгари сурилган таклифлар ҳақида ҳеч гап айтмай, буржуа пропагандасининг, Шарқий Германия эндиликда қуроллантирилган, деган ва миси чиққан уйдирмаларини такрорлади.

«Дейли телеграф энд Морнинг пост» газетаси ҳам редакцион мақоласида худди шундай фикрни такрорлайди.

«Дейли мейл» газетасининг дипломатик обзорчиси Уолтер Фарр бундай деб ёзади: Англиянинг Москвадаги элчиси Хэйтер яқинда Лондонга келиши керак. Хэйтер Европа мамлакатларининг Европада тинчлик ва хавфсизликни та'минлаш юзасидан ўтказилган Москва Кенгашида қабул қилинган Декларацияни ташқи ишлар министри Иден блан муҳокама қилади.

БМТ Бош Ассамблеясининг тўққизинчи сессияси

МАХСУС СИЁСИЙ КОМИТЕТДА

НЬЮ-ЙОРК, 2 декабрь. (ТАСС). Кеча Махсус сиёсий комитет мажлисида янги уруш пропагандасини тақиқлаш ҳақидаги масала юзасидан умумий дискуссия давом этди.

АҚШ делегацияси Австралия, Бразилия, Гондурас, Ироқ, Куба, Покистон, Англия, Филиппин ва Франция делегациялари блан биргаликда янги уруш пропагандасини тақиқлаш ҳақида Чехословакия делегацияси таклиф қилган резолюция проектига тузатишлар киритди. Бу тузатишлар проектнинг бутун мазмунини йўққа чиқариб қўяди ва уруш пропагандасига хотима бериш чораларини кўришни истамаганликларини кўрсатади. Бу тузатишларнинг авторлари ўз нутқларида шундай деб да'во қилдиларки, янги уруш пропагандасини тақиқлаш ҳақидаги масала бевақт қўйилган эмиш ва халқаро муносабатлардаги кескинликни юмшатишга ёрдам бермас эмиш. Улар асла янги уруш пропагандасини «сўз эркинлиги», «матбуот эркинлиги» ва бошқа шу каби баҳоналар блан оқлашга уриндилар.

Совет Иттифоқи вакили А. А. Соболев эслатиб ўтдики, Бош Ассамблея ҳарқандай шаклдаги уруш пропагандасини гарчи 1947 йилдаёқ қоралаган бўлса ҳам, бу пропаганда тўхтатилмади, балки, аксинча, бирқанча мамлакатларда, айниқса АҚШда борган сари кенгаймоқда. Сўнгра А. А. Соболев айтдики, халқаро муносабатлардаги кескинлик бир мунча юмшаган шароитда, АҚШда ва бирқанча мамлакатларда олиб борилаётган янги уруш пропагандасига халқаро муносабатлардаги кескинликнинг янада юмшашига йўл қўймасликка интилиш дебгина баҳо бериш мумкин, бунга бошқача баҳо бериб бўлмайди.

Совет делегацияси, деди ўз сўзининг охирида А. А. Соболев, уруш пропагандаси ҳақидаги масалани Бош Ассамблея муҳокамасига қўйган Чехословакия делегациясининг ташаббусини жуда вақтли қилинган ташаббус деб ҳисоблайди. Совет делегацияси уруш пропагандасини тақиқлаш ҳақида Чехословакия делегацияси тақдим этган резолюция проектини тамомила қўллаб-қувватлайди.

Аввалги мажлисдагидек бу гал ҳам АҚШ вакили келтирилган фактларни рад этаолмаслик ҳечнарса айтаолмади ва Совет Иттифоқи ҳамда Халқ демократияси мамлакатлари томонидан ғарб дун'ёсига гўё таҳдид борлиги ҳақидаги туҳмат да'воларни тажанг бўлиб такрорлади.

Масаланинг яна муҳокама қилинишига йўл қўймаслик ниятида ғарбий давлатларнинг вакиллари музокарада сўзга чиқувчиларни рўйхатга олишни бугуноқ тўхтатишни таклиф қилдилар. Лекин бу таклифни ҳечким қувватламади.

СССР ХАЛҚ РАҚСИ ДАВЛАТ АНСАМБЛИНИНГ ПЕКИНДАГИ СЎНГГИ КОНЦЕРТИ

ПЕКИН, 3 декабрь. (ТАСС). Кеча Пекиндаги Тянь Цяо театрида Хитой Халқ Республикасида икки ойдан буён меҳмон бўлиб турган СССР Халқ рақси давлат ансамблининг сўнгги концерти бўлди. Концерт бошланиши олдидан ансамбль коллективини ХХР маданият министрининг ўринбосари Чжан Чжи-сян табриклади. У, ансамбль артистларининг юксак маҳоратини қайд қилиб ўтди ва ансамбль артистларига ХХР хореографик коллективларига ёрдам берганликлари учун ташаккур изҳор қилди. Чжан Чжи-сян хитой ва совет халқлари ўртасидаги маданий алоқаларнинг ҳамда дўстликнинг янада мустаҳкамланишини тилади.

Совет артистларининг сўнгги концерти зўр муваффақият блан ўтди.

СОВЕТ МАДАНИЯТИ АРБОБЛАРИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ҲИНДИСТОНДА

ДЕҲЛИ, 3 декабрь. (ТАСС). Ҳиндистон шаҳарларининг аҳолиси мамлакат бўйлаб сафар қилиб юрган совет маданияти арбоблари делегациясини (бу делегацияга академик Цицин бошчилик қилмоқда) самимий кутиб олмоқда. Шу муносабат блан бўлаётган митинг ва учрашувлар иккала халқ ўртасидаги мустаҳкамланиб бораётган дўстликнинг ёрқин намойишига айланиб кетмоқда. Маҳаллий жамоатчилик вакиллари делегация а'золарини табриклаб айтган сўзларида Ҳиндистон блан СССР ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлаш ва кенгайтириш зарур деб та'кидлаб ўтмоқдалар.

Делегация келиши муносабати блан Саҳаранпурда бўлган умумшаҳар митингига 20 митнгга яқин киши тўпланди. Делегация а'зоси Калишьяннинг совет маданият арбоблари номидан Ҳиндистон халқига салом топшириб айтган сўзларини митинг қатнашчилари қизғин мақуллаб кутиб олдилар. Делегацияга шаҳарнинг турли жамоат ва касаба союз ташкилотларидан табрикномалар ҳамда совғалар тақдим этилди.

ЮГОСЛАВИЯДА ГИДРОЭЛЕКТРОСТАНЦИЯ ҚУРИЛИШИ

БЕЛГРАД, 3 декабрь. (ТАСС). «Борба» газетасининг хабар беришича, яқинда «Ябланица» гидроэлектростанциясининг олти агрегатидан биринчиси ишга туширилган. Агрегат бир суткада 576 минг киловатт-соат электр қуввати ишлаб беради.

ҒАРБИЙ БЕРЛИНДА ГБСП АГИТАТОРЛАРИ КЎПЛАБ ҚАМОҚҚА ОЛИНМОҚДА

БЕРЛИН, 3 декабрь. (ТАСС). АДН агентлиги хабар беради: Кеча Ғарбий Берлинда полиция Германия Бирлашган социалистик партиясининг 69 агитаторини ғайриқонуний равишда қамоққа олган. Бу агитаторлар Ғарбий Берлин шаҳар мажлисига яқинда бўладиган депутатлар сайловига бағишлаб аҳоли ўртасида суҳбатлар ўтказган эдилар.

ФРАНЦИЯ МИЛЛАТ МАЖЛИСИДА

ПАРИЖ, 3 декабрь. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг хабар беришича, Франция Миллат мажлиси Париж битимларини ратификация қилиш масаласи юзасидан Миллат мажлисида бўладиган мунозараларни 20 декабрьда бошлаш тўғрисида парламент группаларининг раислари тақдим этган таклифни 200 овозга қарши 415 овоз блан (овоз беришда жам'и 615 киши қатнашган) тасдиқлаган.

ОБ-ҲАВО МА'ЛУМОТИ

Тошкент об-ҳаво бюросининг ма'лумотига қараганда, бугун Тошкент областида ва Тошкентда ҳаво бироз булутланиб туради, ёғингарчилик бўлмайди. Температура 0 даражадан 2 даража ўртасида совуқ бўлади.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТРЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 5/XII да кундуз **Юрак сирлари.**

МУКИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 5/XII да кундуз ва кечқурун **катта концерт.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **қизиқчилар группаси гастрольларининг давоми.** Юмор, сатира, кулги. **Ван Зевей** раҳбарлигида **янги хитой аттракциони,** эстон артистлари **Латтик** ва **Махтей** ҳамда **ўзбек цирк коллективининг гастрольлари.** Бугун **3 марта тамоша** кўрсатилади. Тамошалар кундуз соат 1,4 ва кеч 8 да бошланади.

КИНОТЕАТРЛАРДА:

НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» — янги чехословак бадиий фильми **Душман изидан.**

«РОДИНА» — **Дайди** (1 ва 2-нчи серия).

Ҳамза номидаги Ленин орденли Ўзбек давлат академик драма театрида
5, 6, 7 декабрьда кечқурун
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
Сталин мукофоти лауреати **А. Қаҳҳор** асари
ОҒРИҚ ТИШЛАР
3 пардали комедия.
Саҳнага қўючи — **Александр Гинзбург**, рассом — **Л. Конрад.**

«Муштум» журнали редакцияси, партия ва касаба союз ташкилотлари редакция ходими ўртоқ Маҳмуд Раҳмонга ва унинг оиласига отаси **АБДУРАҲМОН ХОЖИМУҲАМЕДОВНИНГ** бевақт вафот этиши муносабати блан та'зия изҳор қиладилар.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136, Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими—135. Саноат ва транспорт бўлими — 132, Хатлар бўлими — 132 Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими — 38142

Р. 08741 «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. НАШР. № 1572.